

Pf XVI - 7 (3)

De verbo, & ceterum significatione.

Et hocum si
gnificatiōes
secundū qđ
in quīqua
gesimo dige
stoꝝ libro descriptibunt̄ iis
chartis edite sunt. Ut an
manuꝝ sint. Et belut en
cheridion habeantur. ne
scholasticorum potissimum
iuniorum quoꝝ gratia
eo ventuꝝ est etiam inter
eum dum / & dum se agnō
torpescant ingenia. Cum
btriusq; iuris regulatim
titulis & oīm tabulis i oī
dinem alphabeticum re
dactis.

**D. Ladouico oliuellio rā
toni. nře Valeñ. vniuersi
tatis iuriis Baccalario
et Bibliopole disertissi
mo. S.**

Nihilatenus scolaſticorū oīm ſa
tisfactum erat voluntari (Lu
douice oliuelli Amicissime) ſi verbo
rum ſignificationes. Et uiris utri
uifqz regulas p calcographos tuos
in formis non redigiffes. Daro li
mariflma illa decū ſenatoris edide
ris cōmentaria: Neqz enim oībus
Datum eft adire corinthum: aut tū
alta capere facis ut bonū patrēfa
decet. aut catholicū preceptorē qui
ita ſuaz facultatiū ſermonū ratio
nem hñt ut nec ouibus pafua nec
pastoribos definiit alſimenta. Sic t
u in opere tuo. prouecti quidē pa
ſuntur. et iuniores. Si quando mi
hi rei tue ſuperelle poſſe cognouer
to. faciem (prout tu in re mea hac
nus conſueuisti) p nullū mesi deſi
derabis officiū vale. et eadē nr̄is
valch. ſeptima nonas ſeptembri.

De verborum et rerum significatione.

Dulcianus.

Lex prima.
Erbuz hoc si quis
tam masculos &
feminas complecti
tur. **P**au. **L**ex. q.
Urbis appellatio
murus
rome aut continet
tibus edificiis finitur quod latius
patet. **C**uiusq; diei maior pars
est horarum septem primarum dicitur non
supremaz. **I**dem. **L**ex. iiii.

In itinere faciendo. xx. milia pas
suū in dies singulos peragenda
sic sunt accipiēda ut si post hanc di
numeratōnē minus q; xx. milia sic
per sint: integrum diem occupent.
veluti si. xx. vnū millia passuum sunt
biduum eis attribuetur: que diu
meratio ita demum collegēda erit
si de die nō conueniat. **E**ius qui
apud hostes decepsit dicitur hereditas
non pōr: q; seruus decepsit.

Paulus. **L**ex. iiij.

Pecunie appellatione rez signi
ficari proculius ait.

Idem. **L**ex. v.

Beaucunie: q; et ea que extra cōpu
tationē patrimonii nostri sunt con
tinet: cuius pecunie significatio ad ea
referatur que in p̄simonio nostro
sunt. **O**pere legato: vel cōducto
bis verbis significari labeo ait id
a. q.

De verbo, et re, signifi.

**Opus quod greci ita vocant, i.e. et
ope factio corpus aliquod perfectum.**

Tulpianus. Zer. vi.

Nominis et rei appellatio ad
nomine contractum et obligationes
pertinet. **C**erbū ex legibus sic ac
stipendiū est: tam ex legū sua q̄ ex
verbis: **P**aulus. Zer. vii.

Sponsio appellatur non solum
q̄ per sponsi interrogacionem
fit, sed omnis stipulatio pmissio.
Idem. Zer. viii.

Cerbū oportebit tā presens
q̄ futuri tempus significat.
Actionis verbo non continetur
exceptio. **T**ulpianus. Zer. ix.

Marcellus apud. **J**ulia. tractas
notat verbo rapuisse et scissus
et fractū contineri: et vi raptum.

CIdem. Zer. x.
Creditores accipiendos esse co-
stat eos quibus debetur ex quacun-
que actione vel psecutione vel iure ci-
vili sine villa exceptionis perpetue
remotide: vel honorario vel ordina-
rio vel extraordinario, sive pure si-
ue in diē vel sub conditione q̄ si na-
tura tantū debeatur non sunt loco
creditor: sed si non sit mutua pecu-
nia: sed contractus creditores acci-
piunt. **C**aius. Zer. xi.

Creditoruꝝ appellatiōe non bi-
tanū accipiuntur qui pecunias
crediderint: sed om̄es quibus ex alī
qua causa debetur.

Idem. Zer. xii.

De vbo. et rerū signifi. iij.

Sicni exempto vel ex locato vel
alio vlo tractu debetur: sed
et si ex delicto debeatur: mibi vñ pos-
se creditoris loco accipi. qd si ex po-
pulari cā ante litis contestationē
recte dicetur creditoris loco nō esse
Cadinus soluit qui tardi? soluit:
nam tempore minus soluitur.

MIdem Zer. xiiij.
Malieris appellatione etiā vir-
go viripotens continetur. **C**ives
abesse videntur: vt sabinus ait: et pe-
dius pbat etiam he quarus corpus
manet: s̄ forma mutata est. et ideo
si corrupte reddite sint vel transfi-
gurate videri abesse: qm̄ plerumq;
plus est in manus precio q̄ in re.
Desinere etiā abesse res tunc vñ: cū
sic redit in potestatez ne amittere
eius possessionem possimus ob hoc
q̄ furto pridem subtracta est. Abest
et ea res que in rebus humanis nō
est. **P**aulus Zer. xiiij.

Ab eo et sabinus existimāt si ve-
stimentū scissum reddatur vel
res corrupta reddita sit veluti sci-
phi collisi aut tabula rasa pictura
videri rem abesse: qm̄ earuz rerum
precii non in substantia sed in ar-
te sit positū. Item si dñs rē que sibi
furto aberat ignorans emerit re-
cte dicitur res abesse etiaz si postea
id ita esse scierit: qz videtur res ei
abesse cui pretiū abest. **C**item ami-
fisse videtur qui aduersus nullū eī
rei persequende actionem habet.

a. iij.

De ver. et re. signif.

Eusebius.

Lex. xv.

Bona ciuitatis abusus publicus
dicta sunt: sola enim ea publica sunt que populi romani sunt.

Caius.

Lex. xvij.

Etiam qui vectigal populi romani
conductum habet publicanum appellatur:
nam publica appellatio cō
pluribus causis ad populum roma
num respicit: ciuitates enim loco pri
uatorum habentur.

Eusebius.

Lex. xvij.

Intra publica hemus non sacra
nec religiosa nec que publicis usib
sunt destinata: sed si qua sunt ciui
tatum: vel bona seu peculia seruoz
ciuitatum proculdubio publica ba
bentur. **P**ublica vectigalia intel
ligere debemus ex quibus vectigal
fiscus capit quale est vectigal port:
vel venalius rerum: item salinari:
z metallorum z pisciarium.

Paulus.

Lex. xvij.

Qonus tribus modis dicitur
uno donum: inde munera di
cidiari mitti: altero onus quod cu
remittatur vacatione militie mu
nerisque prestat: inde immunitatem
appellari. Tertio officiis unde mu
nera militaria z quosdam milites
munificos vocari. Igitur municipes
dicunt quod munera ciuilia capiant.

Eusebius.

Lex. xix.

Labeolibro. i. prioris urbani de
finit: q̄ quedam agantur quedā ge
rantur: quedā contrabantur: z actū

quidem verbum generale esse: sine verbis quid agatur ut in stipione: sine re ut in numeratione pecunie
Contractum autem vltro citro obligationem esse quod greci

vocant veluti emptionem: vēditionem: cōductionem: locationem: societatē. **C**estum autē rem significare sine p̄bis factam.

DIdem. Lex. xx.
Erba p̄cerunt gesserunt nō pertinent ad ius testandi.

Paulus. Lex. xxi.
Rīnceps bona concedendo vis detur etiā obligationes cōcedere.

Caius. Lex. xxii.
Ius est in restōne q̄p in exhibitione: nam exhibere est presentia corporis prebere: restituere ē etiam possessorē facere fructusq̄ reddere plurac̄ p̄terea restōnis verbo cōtinentur. **U**lpianus. Lex. xxii.

Bēi appellatione et cāe et iura cōtinētur.

Caius. Lex. xxiiii.
Nihil aliud est hereditas q̄p successio in universum ius qđ defunctus habuit.

Paulus. Lex. xxv.
Bēte dicimus eñ fundū rotū nostrum esse: etiā cuius usus. alienus est: qđ usus fru. non dominij pars: sed seruitutis sit ut via et iter. nec falso dictū est meū ēē cuius nō pot vlla pars dici alterius esse: hoc et iulia. alii et verius.

De ver. et rez signifi.

Quod quintus mutius ait partis appellatione rem pro individuali significari: nam quod pro individuali nostrum sit id non partem sed totum esse seruus non ineleganter partis appellatione utrumque significari.

Ulpianus. Zet. xxvi.

Quartum uero esse partem rei furti. Que sequo lib. x. quoniam scribitur
Idem Zet. xxvii.

Aber est locus qui sine villa est. **A** stipendiū a stipe appellatum est: quod per stipes. i. modica era collegatur: idē hoc etiam tributus appellari pompo. ait: et sane appellatur a contributione tributū vel ex eo quod militibus tribuatur.

Paulus. Zet. xxviii.

Alienationis verbum etiam usum cap. continet. vix est enim ut non videatur alienare qui patitur usum eius quoque alienare dicimus qui non vendendo amissit servitutes. Qui non occasione adquirendi vicitur: non intelligitur alienare: veluti qui hereditatem omittit aut optionem intra certum tempus datam non amplectitur. **O**ratio que neque coniunctiones neque disiunctiones h[ab]et mente pronunciantis vel disiuncta vel cōiuncta accipitur.

Idem Zet. xxix.
Quoniam coniunctione esse nonnunquam per disiunctionem accipi labeo ait: ut in illa stipulatide michi heredem meam te heredem tuum,

SPaulus Ver. xxx.
Illua cedula est (ut quidam pu-
 tant) que in hoc br̄ ut cederetur:
 seruus eam esse que succisa rursus
 et stirpibus aut radicibus renasca-
 tur. **S**tipula illecta est spicē in
 messem deiecte: necdum lecte quas
 rustici cum vacauerint collegunt.
Noual' est terra precisaque anno
 cessat q̄ greci vocant. Inte-
 gra aut̄ est in qua nondū dñs pascē
 di ḡra pecus immisit. **S**lās cadu-
 ca est que ex arbore cecidit. **P**as-
 cua silua est que pascuis pecudū de-
 stinata est. **G**ulpia. Ver. xxxi.
Rarum est in quo ad fructum
 percipiendū falce dūtarat op̄
 est: ex eo dictū qđ paratū sit ad fru-
 ctum capiendum.

Paulus. Ver. xxxii.
Inus solutū intelligitur etiā
 si nihil esset solutum.

Gulpianus. Ver. xxxiiii.
Alam est coram pluribus.

Paulus Ver. xxxviii.

Actionis verbo etiam persecu-
 tio continetur.

BIdem. Ver. xxxv.
Estituere aut̄ is intelligitur
 qui simul & causā actori reddit quā
 is habiturus esset: si statim iudicē
 accepti tpe res ei reddita fuisset: id
 est usucaptionis cām & fructuum.

Gulpianus Ver. xxxvi.
Iris nomen actionē significat
 sine in rem sine in personam sit.

De verbo, rerū signif.

Paulus

Lex. xxxvii

Tribum oportere nō ad facili-
tatem iudicis pertinet qui po-
teat vel pluris vel minoris conden-
nare. sed ad veritatem refertur.

Aulpianus.

Lex. xxxviii.

Ostentum labeo definit esse con-
tra naturā cuiusq; rei genitū
factūq;. duo ḡna sunt offitorū. vnuꝝ
quoties quid contra naturā nascit
tribus manibus forte: aut pedibꝫ:
aut qua alia parte corporis q̄ natu-
re contraria est: alterū cum quid pro-
digiosum vñ quod greci.

vocant. Paulus. **Lex. xxxix.**

Subsignatum dī qd ab aliquo
subscriptum est. nam veteres
subsignationis verbo p adscriptiōe
vti solebant. **C**Bona intelliguntur
cuiusq; que deducto ere alieno sup-
sunt. **C**Attestari est absenti denū-
ciare. **C**Incertus possessor est ques-
ignoramus. **Aulpianus.** **Lex. xl.**

Detestatio est denunciatio sc̄a
cum testatiōe. **C**Serui appellatiō
ēt ad ancillaz refertur. **C**Fa-
milie appellatione liberi q̄ conti-
netur. **C**Anicus seruus familie ap-
pellatione non cōtinetur: nec duo
quidez familiā faciunt.

Caius.

Lex. xli.

Armariorum appellatio non vnicq;
armi scuta: et gladios: et galeas
significat: s; et fustes et lapides.

Aulpianus.

Lex. xlii.

Drobū et opprobriū idem ē pro-

De n̄bo. et rerū signis. vi.
bra quedā natura turpia sunt que-
dam cūlīter et quasi more ciuitat̄
improbata: ut puta furtū: adulteri
um nam turpe est: ciūcero tutele dā
nari hoc nō natura probriū est: sed
more ciuitatis: nec em̄ natura pro-
briū est qđ potest etiā in hoīem ido-
neum incidere.

Idē.

Lex. cliiij.

Terbo vīctus continentur que-
lesuit potui: cultui qđ corporis:
queq; ad viuēdū hoi necessaria sūt:
vestez quoq; vīctus hēre vīce labeo
ait. **C**aius **L**ex. cliiij.

Aetera quoq; quibus viuendi
curandiue gratia corporis n̄rī
utimur: ea appellatione significan-
tur. **E**ulpianus. **L**ex. lxv

Tn strati oē vestimentū cōtine-
tri qđ iniūciatur labeo ait. neq;
em̄ dubium est quin stragula vestis
sit oē palliuz. In vīctu ergo vīstem
accīpiemus nō stragulā in stratum
oēm stragulā vīstā. **I**dē. **L**ex. xlvi.

Dīc pōt: pmiscue em̄ et pñūrias
se et statuisse solemus dicere eos qui
ius habēt dicendi: vel cognoscendi.

Confemfa. accipe debemus eam
que non inhoneste in domo vīxit.
matrū em̄ fa. a ceteris feminis mo-
res discernūt atq; separāt. prōinde
nihil intererit nupra sit: an viduat:
ingenua sit an libertina: nam neq;
nuptie neq; natales m̄fēzfa. faciūt
h̄ boni mores. **P**au. **L**ex. xlyij.

a. vi.

De ḥbo. & rez signifi.

Liberationis verbū eadē vīm
habet quā solutionis.

Caius.

Zex. xlviij.

Qui neq; sequantur neq; du-
cantur. **S**olutū non intel-
ligimus euz qui licet vinculis leua-
tus sit manibus tamen tenetur: ac
ne eum quidē intelligimis solutuz
qui in publico sine vinculis seruat.
Tulpianus.

Zex. xlii.

Bonorum appellatio aut cuius-
litis est aut naturalis: natura-
liter bona ex eo dicuntur qd̄ beāt:
hoc est btōs faciūt: beare est pdesse.
in bonis autem nostris computari
scienduz est solū que dominū nostri
sunt: sed & si bona fide a nobis pos-
sidenteantur: vel sufficiaria sunt. eque
bonis adnumerabitur etiā si quid
est in actionibus: petitionibus: p-
secutionibus. nam hedola in bonis
esse videntur. Caius.

Zex. l.

Nurus appellatio etiam ad p-
nurum & ultra porrigenda est.

AIdem.

Zex. li.

Appellatione parentis nō tm̄
pater: sed etiam avus & pro avus &
deinceps om̄s superiores continen-
tur: s; & mater & auia & proauia.

Tulpianus.

Zex. lii.

Atronī appellatione & patro-
na continetur.

Paulus.

Zex. liii.

Gepe ita cōpntatu; est vt & con-
iuncta pro disiunctis accipian-
tur: & disiuncta pro coniunctis in-

De verbo, et res signi. viij.

tertii: soluta pro separatis: nam cum dicitur apud veteres adgnatorum gentilium: quod pro separatione accipitur: at cum dicitur super pecunia tua telaue sua quia tutor separatim sine pecunia dari non potest: et cum dicimus quod dedit aut donauit utramque continemus: cum vero dicimus quod eum dare facere opus quodvis eorum sufficit probare: cuius vero dicit pretor si donus munus opus redemerit si omnia imposita sunt: certus est omnia imposta redemenda esse ex re ergo pro condicis iunctis habentur: si quedam imposta sunt cetera non desiderabuntur. Item dubiarum est illa uba ope et consilio: quemadmodum accipienda sunt: utrum ex sua coniungentium aut separantium: sed verius est quod et labeo ait separatim accipienda: quod aliud factus est eius qui ope: aliud eius qui consilio furtum facit: sic enim alii condici potest: alii non potest: et sane post veterum autoritatem eo punctum est: ut nemo ope furtus videatur fecisse: nisi et consilium malignum habuerit: nec consilius habuisse nondum secundum: nisi et factum securum fuerit.

Vulpianus. Zes. llij.

Quod conditionales creditores dicuntur hi quibus nondum competit actio: est autem competitura vel qui spe habent ut competit.

C. Paulus. Zep. lv.

Creditor autem iste est qui exceptio ne perpetua summoueri non potest.

De verbo, & re, signifi.
qui autem t^upales exceptione timet!
filis est conditionali creditori.

Tulpianus. Lex. lvi.

Cognoscere iusta est relegere
recognoscere. **C**oncurre accepta & data. **C**liberorum
appellatione continentur non tamen
qui sunt in potestate sive oculi qui sui
iuris sunt: siue virilis siue feminis
ni sexus sunt: ex vero feminino sexu
descendentes. **P**aulus. Lex. lvii.

Cum cibis precipua cura rerum in-
cumbit: & qui magis quam ceteri
diligentia & solicitudine rebus quibus
sunt debent: hi magistri appellatur
quinetia & ipsi magistratus per des-
criptionem a magistris cognomi-
nantur unde etiam cuius liber disci-
pline preceptores magistros appella-
ti a monendo vel monstrando.

Consequi ut & qui satis accepit.

Caius. Lex. lviii.

Icet inter gesta & facta videtur
quidam esse subtilis distinctionis inter
gestum & factum nihil interest:

Consnos libertos recte videmur
dicere nostros libertos liberosque nostros
libertos non recte nostros libertos di-
cimus. **T**ul. Lex. lix.

Datus appellatus est conclusio
suis locus quo important mer-
cessi inde exportantur: ea que nibi
lominus statione conclusa atque mu-
nita inde angiporum dictum est.

Idem Lex. lx.

Locus est non fundus: sed portio

De verbo, et rerum signi. viii
aliqua fundi. Fundus autem integrum
aliquid est plerisque fundum sine villa
accipimus. Externum a deo opinio no
stra et constitutio locum a fundo sepa
rat: ut et modicus locus possit fundus
dici: si fundi aio eius habuimus non
erit a magnitudo locum a fundo sepa
rat: sed nostra affectio et quilibet por
tio fundi poterit fundus dici: si ies
hoc constituerimus: necnon et fun
dus locus constitui potest: nam et si eius
aliij adiungerimus fundo: locus fun
di efficietur. **L**oci appellationes
non solum ad rustica: verum ad urbana
et predia pertinere laheo scribitur
sed fundus quidem suos habet fines:
locus vero latere potest quatenus de
terminetur et definiatur.

SPaulus Zec. lxi.
Matridationis appellatione in
terdis etiam reprimissio continebitur
qua contentus fuit is cui satida
tio debebatur. **C**aius. Zec. lxii.

Tigni appellatione legc. xii. ta
bularum: omne genus materie
ex qua edificia constant significatur
Vulpianus Zec. lxiii.

Denes te amplius est quam apud
te est nam apud te est quod quo
litercumque a te renatur. penes te
est quodammodo a te possidetur.
Paulus. Zec. lxiv.

Intestatus est non tantum qui te
stamentum uero fecit: sed etiam cui
ex testo hereditas adita non est.

Vulpianus Zec. lxv.

De ver. et rep. signif.

Heredis appellatio nō solū ad proximū heredem: sī eriā ad ulteriores heredes refert. nā heredis heres: deinceps: heredis appellatione cōtinetur.

Idem.

Zer. lxvi.

Mercis appella. ad res mobiles tñ pertinet.

Idem

Zer. lxvii.

Alienatū non proprie dicitur quod adhuc in dñio venditoris manet: venditū tamē recte dicitur.

Conationis verbum simpliciter loquendo oēm conationem cōpribendisse videtur: siue mortis causa: siue non mortis causa fuerit.

Idem

Zer. lxviii.

Tlla p̄ba arbitratu lucn tytij fieri ius significant et in serujs non cadunt. Idem.

Zer. lxix.

Hec verba cui rei dolus malus habuerit ḡhaliter comprehendunt oēz dolū: quicunq; in hanc rē admissus est de qua stipulatio est interposita. Paulus

Zer. lxx.

Sciendum est heredes eriā per multas successiones accipi. nā in paucis speciebus heredis appellatio primū cōtinetur: veluti in sustituzione impuberis quisq; mihi heres erit idē filio meo heres esto. ubi heredis heres non cōtinetur q; incertus est. Itē in lege eliascētia filius heres primus p̄dt libertū paternū ut in gratiū accusare nō etiā si heres extiterit. idē dicitur f oga

De verbo, et res signifi id
rum exactione ut filius h̄is erigere
possit: non est successione effectus.
Caerba hijs ad quē ea res p̄tinet
sic intelliguntur: ut qui in vniuer-
sum dñiūz vel iure ciuili vel iure p̄-
torio succedit contineatur.

AQuipianus. **Z**er. lxxi.
Liud ē capere: aliud accipere: et
capere cū effectu accipitur: accipere
erit si quis non sic accipit ut bēat:
iōq̄z non v̄r quis capere quod erit
restiturus. Sicut puenisse proprię
illud dicitur qđ est remansurum.

Hec v̄ba p̄ his rebus recte pre-
stari hoc significant ne qđ p̄iculum
vel dānū ex ea re stipulator fētiret,
Paulus **Z**er. lxxii.

Appellatione rei ps etiam cōti-
netur. **I**dem **Z**er. lxxiiij.
Hec verba īstipulatione pos-
sta eā rē recte restitui fructus
continent. recte eīm verbū p̄ viri bo-
ni arbitrio est.

Paulus. **Z**er. lxxiiij.
SIgnatorius anulus ornamen-
ti appellatione non continet.

Idem. **Z**er. lxxv.
Restituere v̄r is qui restituit
qđ habiturus esset actor si contro-
uersia ei facta non esset,

Idem. **Z**er. lxxvi.
Edisse intellegendus est etiāz
is qui permutauit vel compēsauit.

Tullianus. **Z**er. lxxvij.
Enugem pro redditu appellari
non solum qđ frumentis aut

De vbo, et rerū signis.
leguminibus: verū etiā qđ ex vīno
vel ex sīnis ceduis: ceteris fōdinis: la-
pidicinis capit. Iul. scribit fruges
oēs esse quibus homo vescatur fal-
sum esse: non enim carnes, aut aues
ferasue aut poma fruges dici.

Frumentum aut id esse qđ arista
in le teneat recte gallum definisse.

Cupinum vero et fabā fruges po-
tius dici qđ nō arista: sed siliqua co-
tinentur: que seruius apd alphenū
in frumento contineri putauit.

Pauius Lex. lxviij.

Tertium pprietatē quoq; vbiq;
possessionis significat sicut in
eo qui possessiones suas legasset re-
sponsum est.

Idem. Lex. lxxix.

Tempense necessarie sunt que si
facte non sunt res aut peritus-
ta: aut deterior futura sit. **C**uri-
les impensas esse fulsinius ait: que
meliorē dotem faciant deteriorē
esse non sinant: ex quibus redditus
mulieri adquiratur: sicuti arbusti
pastinaciē ultra qđ necesse fuerat,
item doctrinā puerorū quoq; nomine
onerari mulierem ignorantem: vel
inuitarū non opz ne cogatur fundo
aut mancipijs carere. In his impē-
sis et pistrinū et horreum insule do-
tali adiectum plerumq; dicemus.

Coluptrarie sunt que spēm dum
taxat ornant non etiā fructum au-
gent ut sunt viridaria et aque saliē-
res: incrustationes: locūcatōnes: pi-

- D**e vbo. et repū signifit: P
et ure. **I**dem. Lex. lxxix.
- T**ul generali peritōe lagatorum
Letiam date libertates continē-
tur ex mente legis. p. tabu.
- C** **I**dem. Lex. lxxx.
Q Uam pretor dicat ut opus ferm̄
restituatur etiā dānum datū actor
consequi debet. nam verbo restitu-
tionis oīs utilitas actoris contine-
tur. **I**dem. Lex. lxxij.
- T** Erbum amplius ad eum q̄ p.
Utrinet cui nichil debetur: sicuti
ex contrario minus solutū vr̄: et si ni-
chil esset exactū
- I**auo. Lex. lxxxvij.
- P**rop: se bona dici non possunt
que plus incommodi q̄ com-
modi habent.
- H** **P**aulu . Lex. lxxxiiij.
A illī appellazione omnes libe-
ros intelligimus.
- M**arcellus. Lex. lxxxvij.
- N** Eratius pris̄ tres facere exi-
stimat collegiū: et hoc magis
sequendum est.
- C** **O**elsus. Lex. lxxv.
Q uid aliud sunt iura prediorū:
q̄ predia equaliter se habentia ut
bonitas: salubritas: amplitudo.
- M**arcellus Lex. lxxxvj.
T alphenus ait vrb̄ est roma
quic muro cingitur: roma est etiam
m̄tuū continentia edificia eēnt. nā
roma non muro tenus existimari
ex cōsuetudine quotidiana posse in-
telligi cum dicerem⁹ romā nos ire

- D**e ver.re.signiss.
etiam si extra urbē habitaremus.
- C**elsus **Z**er. lxxviii.
Rope modum tñ quisq; pecunie relinquit quātū ex bonis eius refici pōt: sic dicimus centū aureos bñre qui tñ in predijs ceterisq; similibus reb^z habeat: nō idē ē in fido alieno legato: qñuis is fundus hereditaria pecunia cōparari pōt negat: qñ eum qui pecuniā numeratā habet hēre dicet quidquid ex ea parari potest.
- P**omponius. **Z**er. lxxviii.
Benes magis armentorū qñ im-
mentorū nomine appellatur.
Hoc sermone duz nupta erit pri-
me nuptie significantur. **C**ontra
reddere et edere rōnes multū in-
ter est: nec is q̄ hoc edere iussus sit
reliquū reddere dñ:nam et argenta-
rius edere rationē iubetur: etiā si
quod reliquum sit apud eū non sol-
uat. **T**ulpius. **Z**er. lxxix.
Vi uti optime maximeq; sunt
edes tradit: non hoc dicit ser-
uitutē illis deberi: s̄ illud solum ip-
sas edes liberas esse hoc ē nulli ser-
uire. **P**aulus. **Z**er. xc.
Mox et tuorum appellatione ac-
tiones quoq; contineri dicen-
dum est. **I**dem **Z**er. xq.
Diximus est quem nemo an-
recedit: supremus est quem ne-
mo sequitur.
- C**elsus **Z**er. xcii.
Muentium: item mobilium ap-

De ver. t re. signifi. xi.

pellatione idem significamus si tñ
apparet defunctum aialia dñ taxat
que p seipsa mouerentur mouētia
vocasse: quod verum est.

Idem Lex. xcii.
Erbum reddendi q̄q̄ signifi-
carum habeat retrodādi recipit tñ
et p se dandi significationē.

Mar. Lex. xciiii.
Orcest reliquorū appellatio et
vniversos significare.

Celsus. Lex. xciv.
Itrus est quo usq; maxim' flu-
eris hybernū a mari puenit: idq;
marcū tulliū aiūt: cuj arbitr̄ effet
prīmū constitutiss. **P**redia dici-
mus aliquoꝝ esse non utiq; cōiter
habentī ea sed vel alio aliud habē

Are. **I**dem. Lex. xcvi.
Quā stipulamur quāta pecunia
ex hereditate lucij titij ad te perue-
nit rē ipsae que puenerit non pre-
tia earū spectare v.demur.

Idem. Lex. xcviij.
Qum bissextus in kalendis est
nichil refert vtrū priore an posteri-
ore die quis nat' sit: t sic deinceps
sexta kalēdas eius natalis dies ē.
Nam id biduū p uno die habetur
sed posterior dies intercalatur non
prior: ideo quo anno intercalatum
non est sexta kalendas natus cum
bissexus kalendis est priorē diē na-
talem hz. **E**ato putat mensem in-
tercalare addititū esse: oēsq; dies
eius pro momento tēpis obseruat.

De nōbo. et resp signifiſ.
extremoꝝ diei mensis februarioꝝ at
tribuit quintus mutius: mēſis aut
intercalaris conſtat ex diebus xxiꝝ

Niculpiānus. **L**et. xcviꝫ.
Notiōneſ accipere debemus:
et cognitioneſ et iurisdictioneſ.

Continentes prouintias accipe
re debemus: eas que italie coniun
cte ſunt: ut puta galliam: et prouin
ciā ſiciliā magis inter continentes
accipere nos opꝝ q̄ modico freto ab
Italia diuiditur. **I**nſt̄orū appelle
latōe q̄ cōprehendantur perq̄ diſſi
cile erit separare: que enim p̄prie
ſint inſtr̄a ppter que dilatio dāda
ſit: inde cognoscemus ſi in preſen
tia p̄fone que inſtruere poſſit di
latio petatur: puta qui actum geſ
ſit: iz in ſeruitute vel qui actor fuit
conſtitutus puram videri inſtrumentum
cauſa peti dilationeſ.

Secundum. **L**et. xcviſ.
Pecioſas pſonas accipere de
bemus clariffimas personas utrius
q̄ ſexus. Item eorum que ornamē
tis ſenatorū utuntur.

Modeſtinus. **L**et. xcix.
Inter ſuprum et adulteriuſ hoc
interesse quidam putant: ip adulte
rium in nupram: ſuprum in vidua
et in virginē cōmittitur. Et lex iul
de adul: hoc verbo indifferenter uti
tur. **C**hiuortium inter virū et uxo
reſ fieri dicitur. repudiū ꝑo ſponſe
remitti v̄. quod et in uxoris pſonaſ
non absurdē cadit. **C**herū eſt uſq;

De p̄bo, et tertiū signis. p̄b
um esse temporalem corporis im-
becillitatē. virtū p̄o ppterum cor-
poris impedimentū. veluti si luscus
fir̄nam et luscus v̄riqz vitiosus est.

Ceruis legatis etiā ancillas de-
beri quidam putant quasi cōe nos-
men vtrumqz sexum continet.

DIdem. Zer.c.
Erogatur legi aut abrogat. de-
rogatur legi cū pars detrahit. abro-
gatur legi cum prossus tollitur.

Idem. c.j

Licit capitalis latine loquenti
bus oīs causa estimationis vi-
deatur. non tamen appellatio capi-
talis mortis. vel amissionis ciuita-
ris indulgenda est. **I**dem. c.j

Natorum appellatio et ad nepo-
tes extenditur.

MIdem Zer.cīj.
Odestinus r̄ndit his verbis
libertis liberatusqz meis libertum
liberte testatoris non contineri

DIdem Zer.cīj.
Dimissorie littere dicuntur que
vulgo dicuntur apostoli. dimissorie
antez dicte sunt q̄ per eas causa ad
eum qui appellatus est dimititur.

AIdem. Zer.c.
Designare libertum est hoc te-
stificari cuius ex liberis libertum
eum esse voluit.

DIdem. Zer.cvi.
Ebitor intelligitur is a quo
inuito exigi pecunia potest.

Idem. Zer.cvij.

De verbo. et re. signifi:

Sequester dicitur apud quem plures scandere re de qua controversia deposituerunt dictus ab eo quod occurrit aut quasi sequenti eos qui contendunt committitur.

Idem. Lex. cixii.
Bonne fidei emptor esse ut qui aut ignorauit eam rem alienaz esse; aut eum qui vendidit ius puram vendendi habere pura procuratores aut tutorum esse. **I**dem. Lex. cir.

Conservare est constitutere et preci-
pere. unde etiam dicere solemus:
censeo ut hoc facias: et senatus aliquod
consenserit: inde censoris nomine videtur
esse tractum. **I**dem. Lex. cx.

Littus publicum est eatenus qua-
tenus maxime fluctus exestu-
at et effundat. idem iuris est in lacu nisi
si is totus priuatus est.

Orbus sonitus est qui cuique
rei nocet. **I**dem. Lex. cxi.

Soluendo esse nemo intellegi-
tur nisi qui solidum potest sol-
vere. **I**dem. Lex. cxiii.

Avestio est fundusa possessione
vel agro vel predio quid distet.
Sundus est oem quidquid solo continetur.
Ager est spes fundi que ad ipsius
hominis comparatur. Possessio ab a-
gro iuris proprietate distat. quidquid
enim apprehendimus cuius proprietas
ad nos non pertinet: aut nec potest
pertinere hoc possessionem appella-
mus: possessio ergo unus est: ager p-

De ver. et resp. signiss. xiiij
prietas loci est: predium utriusque su-
pra scripte rei generale nomen est:
nam et ager et possessio huius appels
larionis species sunt.

Quidam. Lex. cxiiij
Quisquis mihi aliis filius filio-
ue heres sit: labeo ait non videri fi-
liam contineri. paulus contra. Alii
bi labeo videtur verboꝝ figuram se
qui proculus mente certatibus. respō.
non dubito quin labeonis senten-
tia vera non sit.

Non potest videri minus soluis
se id aduersus quem amplioris si-
me actio competit.

Pomponius Lex. cxvi.
Hostes hi sunt qui nobis aut q-
bus publice nos libellū decre-
vimus: ceteri latrōes aut predones
sunt. **I**dem. Lex. cxvij.

Hereditatis appellatio sine du-
bio continet etiam dannosar-
hereditatem: iuris enim nomen est si-
cūi bonoꝝ possesso.

TIdem: Lex. cxviii.
Erbis legis xiiij. tab. is uti le-
gasser: sive rei ita ius esto latissima
potestas tributa ut et heredes insti-
tuendi et legata et libertates dandi
turelas quoꝝ. cōstituendi: sive inter-
pretatione coangustatum est vel le-
sum vel auctoritate iura constitui-
entur. **I**dem Lex. cxix.

Tura pecunie quaz percipim^r + ista
in fructu non est: quod non est ip-
*L'prefatio q' ipsa sententia
ex obligacione*

De p̄bo, et rerū signiss.
so corpore. si ex alia causa est: id est
non a obligatione.

H **I**dem. Zer. cxi.
Erennius ait si ita scriptū sit
filio filiisq; meis hōscē tutores do-
mesticis dunitaxat tutores datos:
quoniam a singulari casu hoc est fi-
lio ad pluralem videtur transisse cō-
tinuentem eundem secum quem sin-
gularis prior positus habuisset: sed
hoc facti nō iuris haberet qđnem. po-
test enim fieri: ut in singulari casu
de filio senserit: deinde plenius oī-
bus liberis prosperisse in turore dā-
do voluerit: qđ magis rationabile
esse videtur.

Idem. Zer. cxi.
Verbū erit interdū etiā pre-
teritū: nec solum futurū t̄b̄s
demonstrat: quod est nobis necessaria
rium scire: et cū codicilli ita cōfirma-
ti testamento fuerint qđ in codicil-
lis scriptū erit vtrū ne futuri tē-
poris demonstratio fiat: an etiam
preteriti: si ante scriptos codicil. q̄s
relinquat: quod quidē ex voluntate
scribentis interpretandum est. quē
admodū autē hoc verbum est nō so-
lum presens: sed et preteritum tem-
pus significat: ita et hoc verbū erit
non solum futurū: sed interduū
etiam preteritū tēpus demonstrat:
nam cum dicimus lucius tyrius so-
lutus est ab obligātōne: et preteriti
et p̄ns significamus: sicut hic lucius
tyrius adligatus est: et idem erit cas-

De ὑbo. et rerū signiss. I. xiiii.
ita loquimur. Troia capta est non
ēm ad presentis facti demonstratio-
nem refertur is sermo. s̄ ad preteri-
tum. **P**roculus. L ex. cxiiii.

Hec verba ille aut ille non solū
disiunctiva sed etiam subdis-
iunctiva orationis sunt: disiuncti-
uum est veluti cum dicimus aut di-
es aut nox est: quorum posito alte-
ro necesse est tolli alterum. Item
sublato altero ponī alterum ita si-
mili figurazione verbis aut potest
esse subdisiunctiū. **S**ubdisiun-
ctiōrum autem genera sunt duo:
vnum cum ex propositis finibus:
ita non potest vtrumq; esset posse
neutrū esse veluti cum dicimus: aut
sedet: aut ambulat. ut nemo nam
potest vtrumq; simul facere: ita ali-
quis potest neutrū veluti is qui
accumbit alterius generis est cum
ex propositis finibus ita non po-
test neutrū esse ut possit esse vtrū
q; veluti cum dicimus omne animal:
aut facit: aut patitur: nullum enī
animal est quod nec faciat nec pa-
tiatur: aut potest simul et pati et fa-
cere. **I**dem. L ex. cxviiii.

Neos proculo suo salutem: ab
eo qui ita dotez tibi promisit
cum cōmodum erit dotis filie meae
tibi erunt aurei. c. putasse protin
nuptias factis dote peti posse quid
si ita promisisset cum potuero doti
erunt tibi. c. q; si aliquam vitū hēat

De ver. et resp. signif.

posterior: obligatio possit vñbus qñd
interpretaris utrum cre alieno de-
ducto: an extare: proculus putat cū
datem quis ita promisit cū potue-
ro dñi tibi erunt. c. existimò ad id
qd actum est interpretatione redi-
gendarum esse. nam qui ambigue lo-
quitur id loquitur quod ex his que
significantur sensit; proprio est ta-
men vt en hoc sensisse existimè de-
ducto ere alieno potero: potest et il-
la accipi significatio: cum salua di-
gnitare mea potero: que interpre-
tatio magis accipienda est si ita p-
missum est: cum cōmodum erit. hoc
est cum sine in cōmodo meo potero
Idem. Zex. cxvii

Si cum fundum tibi darē leges
ita dixi: uti optimus maximus
cō esset: et aieci ius fundi deteri' fa-
ctum non esse per dñm prestabitur
amplius eo prestabitur nihil. Etia
si prior pars qua scriptū est uti opti-
mus maximus cō sit liberum esse si-
gnificat eoz si posterior: pars adie-
cta non esset liberum prestare debe-
re: tamen inferiore parte satis me
liberatus puto qđ ad iura attinet
ne quid aliud prestare debeā qđ ius
fundī per dñm deterius factus non
esse. Paulus. Zes. cxy.

Testis appellatione tam viri-
lis qđ muliebris: et scenica et
si tragedica aut citharetica sit cōri-

Sinetur Tulpia. Zex. cxxvij.
Spadonum gñalis appellatio-

De verbo. et rex signifi p.v
est quo nō se tam hī qui natura spā
dones sunt: item thibitie thalasie:
sī et si quod aliud genus spadonum
est continetur.

Paulus. 2Cor. xxvii.
Qui mortui nascentur: nec na
tūri: nec pcreari vidētur. quia
nūc liberū appellari potuerunt.

Cyprianus. 2Cor. xxvii.
Ecce obuenire hereditatē non
impropriē quis dixerit: etiam cam
que ex testō deferrunt: qz lege. xii. ta
bu. testamentarie hereditates con
firmantur **I**dem 2Cor. xxvii.

Aliud ē fraus: aliud pēa fraus
enī sine pena esse potest pe
na sine fraude esse non potest pe
na est noxē vindicta: fraus et ipa no
ta dicitur: et quasi pene quedā pre
paratio. **I**n ter mulctam autē et
penaz multum interest cuz pena ge
nerale nomen sit: et omnīū delicto
rum coertio mulcta spālis peccati
eius aīaduersio hodie pecuniaria
est: pena autē nō tantū pecuniaria:
verū capitis et estimacionis irroga
ri solet et mulcta quidē ex arbitrio
eius venit qui mulctam dicit pena
non irrogatur: nisi que quacunq; le
ge: vel quo alio iure spāliter huic de
licto imposta est: quinīmo mulcta
ibi dicitur ubi spāliter pena non est
imposta. **I**tem mulctam is dicere
pt cui adiudicatio data est: magfa
rus em̄ solos et presides puinciaruz
posse mulctā dicere mandatis pmis

De ver. re. signif. xvj
sum est: penam autem unusquisque irro-
gare potest: cui buius criminis siue
delicti executio competit.

Paulus. Lex. cxx.
Anniculus amittitur qui extre-
mo anni die moritur et consue-
tudo loquendi id ita esse declarat.
CAnte diem decimū kalendarum
et post diem decimū kalendarū utro-
que sermone undecima dies significa-
tur. **F**alsum est ea peperisse cui
mortue filius exsctus est.

Tulpianus. Lex. c. xxxi.
Si quis sic dixerit: ut intra diē
mortis eius aliquid fiat: ipse
quodque dies quo quis mortuus est
numeratur. **P**aulus. Lex. cxxxii.

Anniculus non statim natus
est: sed tricentesimo sexagesi-
mo quinto die dicitur incipiēte pla-
ne non eracto die: q̄ annū cūliter
non ad momenta temporum: sed ad
dies numeramus.

Tulpianus. Lex. cxxxiiij.
Heret aliquis: si portentuo su-
vel monstruosum vel debile mu-
lier ediderit: vel qualem visu vel va-
gitu nouum: non humane figure
sed alterius magis asalis quam homi-
nis partum: an q̄ enira est p̄desse
ei debet: et magis est ut hec q̄ parē-
tibus p̄sint. nec enim est quod eis im-
putetur. qui qualiter poterunt sta-
tutis obtemperauerint: neq; id qd
fataliter accessit m̄ri dānū iniunctio
re debet. **I**dem. Lex. cxxxiiij.

Hē verbo. ter signifi. xvi.

Generi appellatiōē et neptis et
pronebris tam ex filio q̄ et fi-
lia editarū ceterarūq; maritos co-
tineri manifestum est.

Paulus. Lex. cxlv.

A Er enīa v̄f etiam que ter ge-
mīnos pepit. Idē. L. cxlvii.

Ereditatis appellatione bo-
norū quoq; possessio conti-
netur. **T**ulpianus. Lex. cxlviii.

Edificia rōme fieri etiā ea vidē-
tur que in continentibus ro-
me edificiōs fiant. **C**onsecisse edi-
ficiōis v̄f qui ita consummavit ut
iam in v̄su esse possit.

Paulus. Lex. cxlvii.

A Episse quis intelligitur q̄uis:
alīs alīs adquisiuit.

Tulpianus. Lex. cxlix.

Et iam ea mulier cum moreret
creditur filiū bēre: que exciso
ventre edere possit: nec non ēt alio
casu mulier potest babere filiū. que
mortis tpe non habuit: ut puta eī
qui ab hostib; captus remeauit.

Paulus. Lex. cl.

Triplici mō intelligi diunctio
pōt aut em re p se cōiunctio cōtin-
git: aut re et ybis: aut ybis tñ: nec
dubius ē quin cōiuncti sint quos et
noīm et rei cōplexus iñgit: veluti ty-
tius et meuius ex parte dimidia her-
edes sunt. vel ita titius cū meuius
et parte dimidia heredes sunt. Ut
deamus aut ne etiam si hos articu-
los detrahas et que cuz interdū tñ
b. iii.

De verbo, et re, signis:
coniunctos accipi oporteat: veluti
lucius tyrius publius meius bera
des sumptu ex parte dimidia: vel ita
publius meius lucius tyrius bera
des sunt. Sempronius ex parte di
midia heres esto ut et titius et mem
veniant in partem dimidiā: et re et
verbis coniuncti videantur. lucius
tyrius ex parte dimidia heres esto:
scius ex parte qua luciū ticiū bera
dem institui esto sempronius ex po
te dimidia heres esto. iul. dubitari
posse ait: an tres semisses facti sint:
an tyrius in eundē semisses cū caio
seio institutus est: sed eo q̄ sempro
nius quocq; ex parte dimidia script
est: verosimilis esse in eundē semis
sem duos coactos et coniunctim be
redes scriptos esse.

Uulpianus. Zer. cxi.
Thā apud se quis habere videtur
de quo h̄z actionē habetur em
quod periporest. **P**aulus Zer. cxlii
Massurius scribit lib. memoria
lium pellicez apud antiquos
eam habitam q̄ cum virorū non esset
cū aliquo r̄hi viuebat quā nunc vero
noīe amicam paulo honestiore con
cubinaz appellari. **C**ains flac. in li.
de iure papiriano scribit pelicē nūc
vulgo vocari q̄ cū eo cui virorū sit cor
pus misceat: quosdam eam que viro
ris loco sine nuptiis ī domo sit quā
greci. vocant.

Uulpianus. Zer. cxliii.
Irilis appellatione interdus

De verbo, res signif. xvii.
etiam totam hereditatem contineri
dicendi est. **H**erē. Lex. cxliii.

Soceri et socrus appellatur autem
quos et auias uxoris vel mariti
contineri non. **I**dem. Lex. cxlv.

Qui in continentibus urbis na-
tūri sunt rome nati intellegun-
tur. **C**aius. Lex. cxlvj.

Non est sine liberis cui vel un-
filius una ve filia est hec enim
nuntiatio habet liberos non habet
liberos; semper plurali numero pro-
fertur sicut et pugillares et codicilli.

Non. **I**dem. lex. cxlvii.
Am quem sine liberis esse di-
cere non possumus hunc necesse est
ut dicamus liberos h̄e.

Sed. **I**dem. Lex. cxlviii.
Ita a te stipulatus fuero quod
minus a tyrio consecutus fuero tam
rum dare spondes: non solet dubi-
tari quin si nichil a tyrio fuero con-
secutus totum debeas quod tyri de-
buerit. **T**erentius. Lex. cxlix.

Dicitur hereditas intelligitur
quam quis possit adeundo co-
sequi. **C**aius. Lex. cl.

Hominis appellatione tam fe-
minā quam masculinum contine-
ri non dubitatur.

Theān. Lex. clj.
Intelligendus est mortis tépo-
re fuisse qui in utero relictus est.

Martianus. Lex. clii.

Mille passus non a muro urbis
sed a continentibus edificios
b.v.

De verbo. et rerū signi.
numerandi sunt.

Licinius.

Zec. clii.

Quotim appellatio etiā ille
continetur: qui solus est.

Maiorē pte anni posseditē q̄s

Zec. cliiij.

intelligitur: etiam si duobus mense
bus possederit: si modo aduersari
eius aut paucioribus dieb⁹ aut nul
lis possederit.

Cecilius.

Zec. clv.

Quantum ad iuris pertinet lar
gam significacionem. paries
est: sine murus siue materia est. Itē
via est: siue semita siue iter est.

Celsus.

Zec. clvj.

In usu iuris frequenter uti nos
cascellius ait singulari appella
tione cum pluta generis eiusdem si
gnificare vellemus: nam multum
hominem venisse romam et pīscem
vīllem esse dicimus. Item in stipu
lando satis habem⁹ heredem caue
re si ea res bīm me heredemue meis
sudicata erit et rursus qđ ob eā rem
te heredem ve tuūz: nempe cque si
plures heredes sint continentur nō
pulatione.

Gulpianus.

Zec. clvij.

Etiam aureos nummos es di
cimus.

Idem.

Zec. clvij.

Aeteroru⁹ et reliquorum appella
tione etiam oēs continētur
ut marcellus ait circa eūz cui optio

De verbo, et re, signifi. xvij:
seruit legata est ceteri sempronio, nam
tentat si non optet nimnea ad sem-
pronium pertinere.

Paulus. Lex. clx.
Tilla verba optimus maximus,
q̄ est: vel in eum cadere possunt
qui solus est: sic et circa edictum pre-
toris supreme tabule habetur etiam
sole. **C**pueri appellatione etiam pu-
ella significatur: nam et feminas pu-
ereras appellat recentes ex partu
et greci communiter appellant.

Idem. Lex. clx.

DOn est pupillus qui i utero e-
st. **P**omponius. Lex. clxj.

Tll vulgari substitutione qua ei
qui supremus morietur heres
sustituitur recte substitutus etiam
vnico intelligitur exemplo le. xii.
tab. ex quibus proximus agnatus
etiaz solus habetur. **C**Si quis ita
in testamēto scripserit si quid filio
meo acciderit das seruus meus
liber esto: mortuo filio das liber
erit: licet enim accidat et viuis at-
tamen vulgari sermone etiaz mors
significatur.

Tulpianus. Lex. clxii.

Dominum filiarum et in postbu-
nam cadere questionis nō est
quuis postume non cadere in eam
que iam in rebus humanis sit cer-
tū est. **C**portionis nomē nō semp-
dimidiuz significat sed p̄t adiectū
est p̄t em iubere aliquis et maximaž
b.vj.

De verbo, et reg. signifi.
partem partiri posse: et viceversa et
tertiā: et prout libuerit: sed si non fuerit
portio adiccta dimidia pars de-
betur. **C**habere sicut puenire cui
effectu accipiendū est:

Pomponius. **Z**er. clxij.

Tuisse ad heredē nibil intelli-
gitur nisi deducto ere alieno.

Idem. **Z**er. clxiiij.

Urbana familia et rustica non lo-
co sed genere distinguitur: potest enim
aliquis dispensator non esse urbani-
orum seruorum numero: veluti is qui
rusticarum rerum rationes dispensat ibi
habitet: et non multum abest a villi-
eo. Insularius autem urbani numer-
o est. Videlicet tamen est ipse dominus quo
rum loco quenamque habuerit: quod ex
numero familie et ex vicariis adpar-
ebit. **E**t pernoctare extra urbem in-
tellegendus est qui nulla parte no-
ctis in urbe est: per enim totam noctem
significat. **U**lpianus. **Z**er. clxv.

Quoniam carboni appellatione materia
non contineri sed an lignorum
et fortassis quis dicet nec lignorum:
non enim lignorum gratia habuit.
Sed et rationes et alia ligna cocta ne-
fumū faciant: utrum ligno aut carbo-
ni an suo generi adnumerabimus:
et magis esset proprium genus habeas-
tur. Sulphurata quoque deligno eam
eandem habebunt definitionem. Id
facies quoque parata non erunt ligno-
rum appellatione comprehensa: nisi
hec fuerit voluntas: idem etiam de-

De nōbo. et repx signifi. pīr.
nucleis oliuarū sed et de balarū idē
est vel si qui alii nuclei sunt. De pi-
nu autē integrī stoboli ligni appella-
tione continentur. **P**au. Zer. clxvi.

DAli et pertice in numerū mate-
rie redigēdi sunt: et ideo ligno-
rum appellatione non continetur.
Idem. Zer. clvij.

DOn tñm in traditionibus sed
eriam in emptionibus, et ripu-
lationibus et testamentis adiectio-
nē: ut optimus maximus est hoc
significat ut libertū preffetur predi-
um nō ut etiā seruitutes ei obheat-
tur. **Q**ulpianus. Zer. clvii.

Heredis appellatione omēs, si
significari successores credēdum
est: et si verbis non sint expressi.

Pomponius. Zer. clxii.
Deuuenisse ad te recte dicitur:
qd per te ad alii peruenire: ut
in hereditate a liberto p patronus
filiū fa. patri eius adopriuo adqui-
sita r̄fisum est. **Q**ulpi. Zer. clxx.

Liberti appellatione etiā liber-
tam contineri placit.

Idem. Zer. clxxi

Collegarum appellatione di cō-
tinentur qui sunt eiusdem po-
testatis. **C**ui extra continentia
verbis est abess: ceterum usq; ad con-
tinentiam non abesse videbitur.

AIdem. Zer. clxxii.
Aliud est promittere furez: nō
esse. aliud surto: non aḡ solutū: qui
enī dicit furem nō esse de hominib;

De p̄bo. et rerū signis.
proposito loquitur. Qui furto nota
et solutum nemini esse furti obliga-
tum promittit.

Pomponius. Lex. clxxiiii.
Haciendi verbo reddendi causa
teriam continetur.

Vulpianus Lex. clxxviii.
Solutionis verbo satisfactionē
quoq; oēm accipiendam pla-
cer. Soluere dicimus eūz qui id fa-
cit qd facere promisit.

Idem Lex. clxxv.
Natura cauillationis quaz gres-
ci appellauerunt: hec est
ut ab emidēter veris p breuissimas
mutationes disputatio ad ea que
evidenter falsa sunt producatur.

PIdem Lex. clxxvi.
Pecunie p̄bum non solū nume-
ratam pecunia complectitur: verū
erā oēm oīno pecuniaz: hec est oīa
corpora: nam corpora quoq; pecu-
nie appellatione contineri: nemo
est qui ignorat. **H**ereditas nomē
iuris est quod et accessionem et deces-
sionez in se recipit: hereditas autēz
vel maxime fructibus augetur.

Actionis verbū ḡiale est spālet
nā oīs actio dicitur sive in psonā: si
ue in rem sit petitio. Sed pleriq; ac-
tiones personales solemus dice-
re. Petitionis aut̄ verbo in rem ac-
tiones significari videntur. Perse-
cutionis verbo extraordinarias p-
secutiones duto contineri: ut pura
fideicōmissorum: et si que alie sunt:

De ver. et re. signif. Zet. clxxvii.

que non habent iuris ordinarii ex
secutione. **H**oc verbū debuit om-
nem omnino actionē cōprehendere
intelligit siue ciuilis siue hono-
raria siue fideicōmisiaria fuerit po-
secutio. **I**dem. Zet. clxxvii.

Inster hec verba: quanti ea res
erit. vel quanti eaz rem 'esse ad
paret nibil interest. in viras enim
clausula placet veram rei estimatio-
nem fieri. **P**om. Zet. clxxvii.

Tugurū appellatiōe omne edi-
ficiū: quod rustice rei magis
cūtodiēde conuenit: q̄d quod v̄ba
nis edib⁹ significatur. **O**filius ait
tugurū a tecto ranq̄ regularū esse
dictum: ut toga quoq̄ ea regatur.

Idem. Zet. clxxviii.
Erbum illud pertinere latissi-
me patet: nam et eis rebus perēdis
aptum est que dominū nostri sint:
et eis quas iure aliquo possideant.
Quis nostri dominū non sint. Per-
tinere ad nos etiā ea dicimus que
in nulla eorum causa sint sed esse
possint.

Aulpiānus. Zet. clxxix.

Aterfamilias. peculiū babere
non potest quemadmodū nec
serius bona.

Idem. Zet. clxxix.

Taberne appellatio declarat
omne utile ad babitandum
edificiū: non ex eo q̄ tabulis clau-
datur.

Paulus. Zet. clxxix.

De ver. re. signifi.

Inde tabernacula: et cōtabernac-
les dicti sūt. **T**ul. **L**et. clxxvii.

Instructam autem tabernacū sic
accipimus: quā et rebus et homi-
bus ad negotiationē paratā con-
stat. **I**dem. **L**et. clxxviii.

Commendare nihil aliud est q̄
deponere. **I**dem. **L**et. clxxxv.

Erbum exacte pecunie non so-
lum ad solutionem referendū
est veriūetiam ad delegationem.

H **I**dem **L**et. clxxxvi.
Abere duobus modis dicitur:
altero iure dominī: altero optine-
re sine interpellatione id qđ eme-
rit. **C**autuz intelligitur sine per-
sonis siue rebus cautum sit.

Idem. **L**et. clxxxvii.

Escere non oportere et hanc si-
gnificationes b̄z ut abstineat
quis ab eo facto quod contra con-
ventionem fieret: et curare ne fiat.

P **I**dem. **L**et. clxxxviii.
Provinciales eos accipere debe-
mus qui in provincia domiciliū ha-
bent: non eos dum taxat qui ex p-
uincia oriundi sunt.

T **P**aulus. **L**et. clxxxix.
Apter diuortium et repudiū hoc
interest qđ repudiari etiam futuruž
matrimonii potest: non recte autē
sponsa diuertisse dicitur qđ diuorti-
um ex eo dictum est qđ in diuersas
partes eunt qui discidunt.

H **I**dem **L**et. ccc.
Ec adiectio plurisue non insi-

De p̄bo, et rerū signifi
nitam pecunia cōtinet sed medicā
dūtarat. Adiectio hec solidorum. r.
plurisue ad minuscūlam sumivā re
fertur. **I**dem. **Z**er. cxq.

Ec verba quāti eā rē apparet
Hesse non ad id quod interest s̄
ad rei estimationē referuntur

Idem. **Z**er. cxcij.
Inter donum et munus hoc in
terest qđ inter genus et specie nam
genus eē donū labeo ait: vel a dan
do vel ad donādo dīctū, mun⁹ spēz,
nam munus esse donus cuž cā: ut pu
ta natalitiū nuptiarum.

DIdem **Z**er. cxciij.
Fonniatio sermonis in sexu
masculino ad vtrūq; serum plerūq;
porrigitur. **C** familie appellatio
qualiter accipiatur videam⁹: et qui
dem varie accepta est: nam et in res
et in personas deducitur. In res: ut
puta in lege. xij. ta. his p̄bis adgna
tus primus familiā habeto: ad p̄
sonas aut̄ refertur familie signifi
catio ita cū de patrone et liberto lo
quitur lex familie ex ea inquit in
eam familiā: et hic de singularib⁹
personis legem loqui cōstat. **C** fa
milie appellatio refertur et ad cor
poris cuiusdā significatiōne qđ aut
iure p̄prio ipsorū aut cōmuni vni
versē cognatiōnis continetur Jure
enī dōprio familiā dīcimus plures
personas q̄ sunt sub vni⁹ p̄tate. aut
natura aut iure subiecte ut pura pa
rēfa. matrēfa. filiūfa. filiāfa. quicq;

De p̄bo. et reç signifi.

deinceps vicē eorum sequuntur. et
puta nepotes et neptes et deinceps.
Cpater autem fa. appellatur qui
in domo dominii habet recte hoc
nōe appellatur quis filium nō ba-
bcat: non enim sola personā eius
sed et ius demonstrans. Deniq; et
pupillum patrem fa. appellamus: et
cum patrem fami. moritur quotquot
capita ei subiecta fuerunt singulas
familias incipiunt habere. Singuli
enim patrum fami. nomine subeunt
Idemq; cueniet in eo qui emanci-
patus est: nam et hic sui iuris effect
propriam familiā habet communī
iure familiā dicimus omnī adgna-
torū:nam et si patres fa. mortuo sin-
guli singulas familias habent ea-
men omnes qui sub unius potesta-
te fuerunt recte eiusdem familie ap-
pellabuntur qui ex eadē domo et gē-
re proditi sunt. **C**seruientiū quo
q; solemus appellare familiā ut in
edicto pretoris ostendimus sub ri-
tulo de furtis ubi pretor loquit de
familia publicanorū sed ibi nō om-
nes serui: sed corpus quoddam ser-
uorum continetur quod demonstra-
tur eis rei causa paratus esse: hoc
est vectigalis causa: alia autem par-
te edicti omnes serui continentur
ut de hominibus coactis: et vi bo-
rap. Item redhibitoria si deterior
res reddat emporis opera aut fa-
milie ciuis et interdicto unde vi fa-
milie appellatio omnes serues co-

De **abo.** et **rep.** **signi.** xxii.

prehendit: sed et filii continentur.
Item appellatur familia plurium personarum que ab eiusdem ultimi genitoris sanguine proficiscitur si-
c ut dicimus familiam fuliam quasi a fonte quodaz memorie mulier au-
tem familie sue et caput et finis est.

Caius. Ver. cxciiij

Familie appellatione et ipse prin-
ceps familie continetur. **C**eo-
minarum liberos in familia earuz
non esse palā est: quia qui nascun-
tur parris non matris familiaz se-
quuntur.

Idem Ver. cxcv.

Indicasse reum est detulisse: ar-
guisse: accusasse: et conuicisse.

Tulpianus Ver. cxcvj.

Urbana predia omnia edificia
accipimus non solum ea que
sunt in oppidis: sed et si forte stabu-
la sunt vel alia meritoria in villis
et in vicis vel si pretoria voluptati-
tantum deseruentia quia urbanuz
predium non locus facit sed mate-
ria. proinde hortos quoqz si qui
sunt in edificiis constituti dicenduz
est in urbanorum appellatione con-
tineri. Plane si plurimi horti in
redditu sunt vinearū forte vel etiā
olitorū magis hec nō sunt urbana.

Idem Ver. cxcvij.

Absentem accipere debemus
Heum qui non est in eo loco in-
quo petitur: nō em trans mare ab-

De verbo. t̄ rez. signi.

sentem desideramus: sed si forte ex
tra continentia vrbis si abest. Ete
rum usq; ad continentia non abes-
se videtur si non latitet. Abesse no
videbitur qui ab hostibus captus est
sed qui a latronibus detinetur.

Hilianus Lep. ccviij.
Ec stipulatio noxi solutum
prestari non estimatur ad eas noxi
as pertinere que publicam execu
tionem t̄ coertionē capitali ba
bent. **I**dem. Lep. ccvij.

Tsta interpretatione recipien
dum est: ut appellatione filii si
cuti filiamfa. contineri sepe respon
dimus ita t̄ nepos videatur cōpre
bendi: t̄ patris nomine aviis quoq;
demonstrari intelligatur.

Hlpbenus. Lep. cc.
Qām in testamēto scriptus erat:
ut beredes in funere aut i mo
numento dumtaxat aureos. e. cōsu
merent non licet minus psumere.
si amplius vellent: licet nec ob eā
rem contra testamentū facere vidē
tur. **I**dem. Lep. cij.

Tll lege censoria portis sicilic
ita scriptum erat seruos quos
domī quis duceret suo v̄su pro his
porroris ne dato qurrebatur si q̄s
a sicilia seruos romā mitteret sum
di instruendi cā: vtrū p̄ his hōibus
portiorum dare dī nec nec rū. duas
esse in hac scriptura q̄dnes. prima
quid cēt domī ducere: altera quid
esset v̄su suo ducere. Ignitū queri so

De pbo. et rep signiss. xxij

Iet utrumque quisque habitaret siue in
provincia siue in italia an dicitur
In sua ciuiusque patria dominus esse re
cte diceretur. sed de ea re recte con
stitutum est eam domum uniuersitatem ve
strum debere existimari ubi quisque
sedes et tabulas haberet suarum re
rum constitutionem fecisset. ¶ Quid
autem esset usu suo magna esse dubita
tionem et magis placet quod victus sui
causa paratum est tantum contineri.
Itemque de seruis eadem ratione que
ri. qui eorum usus sui causa parati es
sent utrum dispensatio res insularum
villici atricenses tectores et opera
rū quoque rustici. qui agros colendo
rum cā habentur ex quibus agris
paterna fructus caperet. quib' se to
leraret: oēs denique huos quos quis
que emisset. ut ipse haberet. atque eis
ad aliquas rem uteretur. neque ideo
emisset. ut redieret. et sibi videri cos
demon usus sui causa paterna. habe
re qui ad eius corpus tuendū. atque
ipsius cultum prepositi destinatiqz
essent quo in genere vectores cubi
cularij cocī administratores. atque a
lō qui ad eiusmodi usum parati es
sent numerantur.

DPaulus. Zer. ccij.
Querī appellatio tres significa
tiones hz. una cum oēs seruos pue
ros appellaremus. alterā cū puerū
prio noīc puerelle dicemus. Tertiā
cum eratē puerilem demonstrare.

Idem. Zer. cciiij.

De vboz & rez signi.

Qui fundum vendidit: pomuʒ
excepit nuces & ficus & vuas
dumtaxat duracinas: & purpureas
& que eiusdem generis: essent quas
non vini causa haberemus: quas
greci appellant.

recepta videri.

Tulpianus

Zer. cciiii.

Tinaria vasa proprie vasa tor-
cularia esse placet. dolia autem
& ieria tandem in ea causa esse quodam
vinum haberent: cum sine vino esse
ceperint desinerent in eo numero
esse: quoniam ad alium usum trans-
ferri possunt: veluti si frumentum in his
addatur eandem causam amphora-
rum esse ut cum vinum habeatur tunc
in vasis vinariis cum inanes sint
tunc extra numerum viniorum
sint: quia aliis in his claudi possit

Apfricanus

Zer. ccv

Mercis appellatione homines
non contineri mela ait: & ob-
eam rem magones non mercatores
sed venaliciarios appellari ait et
recte. Idem.

Zer. ccvi

Fonorum appellatio sicut be-
reditatis universitatem quas
dam ac ius successionis & non sin-
gulas res demonstrat.

Hloren.

Zer. ccvii.

Coram tytio aliquid facere ius
sus non videtur presente eo se-
cisse nisi is intellegat. Itaque si furi-
osus aut infans sit aut dormiat non
videtur coram eo fecisse. Scire autem

De nōbo. et resp signi. xxiiij.
non etiam velle is debet. nam tūn
uito eo recte sit quod iussum est.

Martianus Zer. ccviij.

Is qui natus est ex mancipijs
urbanijs et missus est in villam
nutriendus est in urbanijs seruis co
stituetur.

Florentinus. Zer. ccix.

Eundi appellatione omne edificium.
et omnis ager continetur. Sed in usu urbana edificia edes
rustica ville dicuntur. Zocus nō si
ne edificio in urbe area. In rure au
tem ager appellatur. Idemqz ager
cum edificio fundus dicitur.

Tulpianus. Zer. cxi.

Remuneratores eos appellam
qui causa3 aduersariis suis do
nant. et ex parte actoris in partem
rei concedunt. a varicando enī pre
varicatores dicti sunt.

Idem. Zer. ccxi.

Cedere diez significat incipere
deberi pecuniam. venire dient
significat cum diem vcnisse quo pe
cunia peti possit. ubi pure quis stis
pulatus fuit et cessit. et venit dies ubi
in diem cessit dies. sed nondum ve
nit ubi sub conditione. neqz cessit.
neqz venit dies pendente adhuc co
dicione. Es alieni est quod nos
alios debemus. Es suuz ē qd alii no
bis debēt. Lata culpa est nimia
negligentia. idest non intelligere
quod omnes intelligunt.

Martianus. Zer. ccxij.

De verbo, et rebus signis.

Munus proprium est quod necessarie
subimus lege more imperio-
ne eius qui iubendi habet potesta-
tem. Dona autem proprie sunt quae uniu-
la necessitate iuris officione. si spō-
te prestantur: que si non prestetur,
nulla reprehensio est. et si prestetur
plerūq; laus inest. si in hoc ventus
est ut non quocunq; munus idem
donū accipiatur. Ad quod donum
fuerit id munus recte dicatur.

Paulus *Lxx. ccxii.*
Potestatis verbo plura signifi-
cantur in persona magistratus im-
perium. In persona liberorum pa-
tria potestas. in persona sui domi-
nium. Ad cujus aginus de noce dedi-
tione cū eo qui seruū non defendit
p̄nitis corporis copiā facultatēq; si-
gnificamus. In lege attinac in po-
testatem dñi rem futurā venisse vi-
deri. et si eius vindicande potestate
habuerit. sabinus et cassius aint.

Tulpianus *Lxx. ccxiiii.*
Eri est enī qui in carcere clau-
sus est nō videri. neq; vincitū
neq; in viculis esse. nisi corpori eī
vincula sint adhibita.

Iauolenus. *Lxx. ccxv.*
Tnter illam conditionē cujus fari
potuerit. et postq; fari potuerit
multum interest. nam posteriorem
scripturam vberiorem esse constat.
cum fari potuerit arctiore. et id tñ
modo significari tēpus quo primū
fari possit. **C**itra data conditions

De p̄bōz t̄ rēp̄ signiss. **xxv.**

Illud facito in diebus si nichil pre-
terea fuisset adiectum: in biduo cō-
ditiones impleri oportet.

Papianus. **Zer. ccxvi**

Terbuz facere oēm omnino fa-
ciendi causam cōpleteatur dan-
di: soluendi: numerandi: iudicandi:
ambulandi. **Idem.** **Zer. ccxvii.**

Tūn conuenzionibus contrahen-
tium voluntatē potius q̄ p̄ba
spectari placuit. **L**uz igitur ea lege
fundum vectigalem municipes lo-
cauerint: ut ad heredēs eius qui sus-
cepit: pertineret ius heredum ad
legatariuz quoq̄ transferri potuit.

Calistratus. **Zer. ccxviii.**

Liberorum appellatione nepos-
tes t̄ pro nepotes: ceteris qui
ex his descendunt cōtinentur: hos
om̄i om̄nes liberorum appellatidēz
lex. xii. tabularum comprehendit.
Toties em̄i leges necessariā dicunt
cognitionem singulorum nominis
bus v̄i veluti filiū nepotis p̄nepo-
tis ceterorumque qui ex his descen-
dūt: quoties nō oībus qui post eos
sunt prestitum voluerint: sed solis
bie succurrerent quos nominatim
enumerent. At vbi nō personis cer-
tis non quibuz gradibus prestā-
tur: sed omnibus qui ex eodē gene-
re orti sunt liberoruz appellatione
comprehenduntur. **S**ed t̄ papio-
rius fronto, lib. iii. responsori sit:
predio cum villico t̄ conturbaniali
eius t̄ filiis legato nepotes quoq̄

De p̄b̄z. et re. signis.
et filijs contineri nisi voluntas testa-
toris aliter se habeat. Filiū enī ap-
pellariōe sepe & iepotes accipi mul-
tisfariā placere. Diuīs quoq; mar-
cūs: rescribit non videri sine libe-
ris defuncrum: qui iepotem suum
heredē reliquit. **E** Preter hec em-
nia natura nos quoq; docet paren-
tes pios qui liberorum procreando
rum animo & voto uxores ducunt si-
lorum appellatione omnes qui ex
nobis descendant contineri. Neq;
enī dulciori nomine possimus ne-
potes nostros q̄ filii appellare: et
enī idcirco filios filiasue concipi-
mus atq; edimus: ut ex prole eorū
carne diuturnitatis nobis memo-
riam in eūm relinquamus.

Paulus Zer. ccrī.
Daulus respondet falsum rūos
rem eūz vere dici qui tutor nō
est: siue habenti tutorem datus est
siue non: sicut falsum testamentū
quod testamentū non est: et medi-
us insquis qui modius nō est.

Hermogenes. Zer. ccrī.
Decunie nomine non solū nu-
merata pecunia: sed omnes rā
soli q̄ mobiles: et tam corpora q̄ iu-
ra continentur.

Paulus. Zer. ccrī
Ate culpe finis est non intelli-
gere id quod om̄es intelligunt.
Cūmicos sppellare omnes debe-
mus non leui noticia coniunctos:
sed quibus fuerint iura cum pa-

De xbo, & re. signif. ex vi.
tres fami. honestis familiaritatis q̄
sita rationibus.

Teruleius. Zer. cccxiij.

In culorum appellatione vel
priuata vel publica vincula si-
gnificantur: custodie xpo tñi publi-
cam custodiā. **C**ipho. Z. cccxiij.

Fugitius est non is qui solus
fugiendi consilium a dño su-
sciperit: sed id se facturū iactauerit:
sī qui in ipso facto fuge ritū mētis
deducerit. nam & furem & adulterū
& aleatorēm: quāq̄ alia significatio-
ne ex animi propositōne cuiuscō so-
la dicere quis posse: etiā hunc qui
nunq̄ alienas rem inuicto dño sub-
traxerit qui nunq̄ alienam matrē
familias corruperit si modo eius
mentis sit: ut occasione data id cō-
missurus sit: tamē oportere hec ea-
dem criminā ad sumpto actu intel-
ligi. & ideo fugitius quoq̄ & erronē
non sīn propositionē solam sed cuz
aliquo facto intellegi constat.

Paulus. Zer. cccxiij.

Magna negligētia culpa ē: ma-
gna culpa dolus est.

Et idem. Zer. cccxv

Ex illa parte edicti cum quem
& heredem esse oportet heredis be-
redibus bonorum possessio non de-
fertur. Item in substitutōne his ver-
bis quisquis heres mibi erit proxi-
mus heres tantum significatur: im-
mo non tantum proximus heres:
sed etiam scriptus.

De ver.re.signiss.

Quidem. Lex. cccvij.
Quicceps intelligendi sunt: et
bi qui i eodez municipio nati sunt,

Tridem. Lex. cccxviij.
Transacta finitaue intellige-
re oevemus non solum de quibus
controversia fuerit; sed etiam que
sine controvertia sunt possessa.

Tridem. Lex. cccxvij.
Est sūt iudicio terminata: trās
actione cōposita longioris tempos-
ris silentio finita.

Quidem. Lex. cccxix.
Quod dicimus euz qui nasci spe-
ratur pro supstite esse tunc verū est
cum de ipsius iure querit: alīs autē
non prodest nisi natus sit.

Haius. Lex. cccxx.
Ec enīciatio que fuit pluris
aureop̄ triginta simul et quantitatis
et estimationis significatiua est.

Sidem. Lex. cccxxij.
I calumnietur et moret et fru-
stretur: inde et calūniatores appels-
lati sunt qui per fraudē et frustratio-
nem alios vexarent litibus: inde et
cauillatio dicta est. Post kalendas
januarias die tertio p̄ salute prin-
cipis vota suscipiuntur. **C**elum
vulgo quidem id appellatur qđ ab
arcu mitritur. Sed nunc omne si-
gnificatur quod mittit manu. Ita
sequitur ut et lapis et lignū et ferp̄
hoc nomine continetur: dictumq̄
ab eo p̄ in longinquis mitritur gre-
ca voce figuratum

De verbo. reꝝ signifiſ. xxvii.

nam et hanc significatio
nem inuenire possumus et in gre
co nomine. nam quod nos telum
appellamus illi

appellant: eorum nomine
vulgo quidem id significatur quod
ab arcu mittitur: sed non minus oē
significatur quod mittitur manu.
et id quod ab ar
cu mittitur apud grecos quidem p
rīo nomine

vocatur: apud nos aut
comuni nomine telum appellatur.

Quidam nos hostes appellauis
eos vereres p̄duelles appellabant
pereādem adiectionem iudicantes
cum quibus belluz cēt. **C**Locuples
est qui satis et idonee habet p ma
gnitudine rei quam actor restituendam
esse petit. **C**terbum viuere
quidam putant ad cibum pertine
re. Sed osilius ad atrium ait his
verbis et vestimenta et stramenta co
tineri: sine his enim viuere neminez
posse. **I**dem. Lex. ccxxxvii.

Errī p̄prie dicimus que quis
suo corpe baiulari portari ca
que quis iumento secum ducit: agi
ca que animalia simi. **F**abros
tignarios dicimus non eos dūtarat
qui tigna dolarent: sed omnes qui
edificant. **I**dem. Lex ccxliiij.

Qui venenum dicit adficere de
bet utrum bonus esset an ma
lum. nam et medicamenta venena
c. iij

De nōbo. et rēnū signifī.
sunt: qz eo nomine omne continet
qđ adhībitus eius naturam cui ad
hībitū esset mutat. **E**um id qđ nos
venīnum appellamus greci.

dicunt
apud illos quoq; tam medicamen-
ta qđ ea que nocent doc noīe con-
tinentur. vñ adiectiōe alterius noīis
dīstīnciō fit. admonet nos sūmūs
apud eos poetaꝝ homerus sic dīces

Clandis
appellatione eis fructū continētur
ut iauolēnus aīt ex cīple greci ser-
monis.

apud quod omnes arborū species
appellantur.

Idem Ler. cccxvi.
Plebs est ceteri cives sine sena-
toribus. **H**erestārū est cū restatōne
denunciātum. **C**pignus appella-
tum est a pugno: qz res que pigno-
ri dantur manū tradūntur. vñ etiā
viderī pōt verum esse qđ quida pu-
tāt pignus proprie rei mobilis con-
stitui. **C**lore appellatione omne
delictū continētur.

Idem. Ler. cccxvi.
Tribus negatiūis verbis qua-
si permittit lex magis qđ phi-
buerit. Idqz eriam seruīus animad-
uerrit. **D**ompo. Ler. cccxvi.

Pūillus est qui cum im̄pubes
est: desist in patrīs potestate
esset aut morte: aut emancipatiōe.
Cseruīorum appellatione et co flu-
rit qđ imperatores nostri iubent (a

De nōbo. et re. signifi.

priuos vēdere: ac p hoc scriuare nec
occidere solent. **E**ncola est qui in
aliquam regionem domiciliū suum
contulit quem greci.

appellant

Nec tñ qui in opido morantur in-
cole suit: sed etiam qui in alicuius
oppidi finibus ita agrum habent:
ut intra eum se quasi in aliquaz se-
dem recipiant. **A**dunus publicus
est officium priuati hois ex quo cō-
modum ad singulos vniuersosq; ci-
ues: remq; eoz imperio magistrat
extraordinarium peruenit. **E**do-
uena est quem greci

appellant. **D**ecurio-

nes quidam dictos aiunt ex eo qđ
in initio colonie cñ deduceretur de-
cima pars eorum qui deduceretur
consilij publici gratia conscribi so-
lita sit. **T**erbs ab yrbo appellata
est. vrbare est aratro definire: et va-
rus cit: vrbum appellari curuatu-
ram ararit: quod in vrbē condenda
adhiberi solet. **O**ppidū ab ope
dicitur quod eius rei causa menia
sunt constituta. **T**erritorium est
vniuersitas agroñ intra fines cu-
insq; ciuitatis p ab eo dictum qui
dam aiunt: quod magistratus eius
loci intra eos fines terrendi: id est
summonendi ius habet. **T**erbum
sui ambiguū est utrū de toto an de
pte significet: et ideo qui iurat suum
non esse adhucere debet: neq; sibi cō

c. iii.

De verbo, et re. signiss.
mune esse. **P**au. **L**ex. cccxxviii.
Quem querebatur an ybum soli
ato matrimonio dorem reddi
non tm diuortium, sed mortem co-
tineat. hoc est an de hoc quoq; casu
contrahentes sentiant, et multi pu-
tabant. de hoc sensisse, et quibusdaq;
alios contra videbatur sm hoc tit'
imperator pronunciauit id actum
eo pacto ut nullo casu remaneret
dos apud maritum.
Quintus mutius. **L**ex. cccxxix.
Tn ratis et cesis ea sunt que ter-
ra non tenentur. queq; opere
structili. tectoriue no continetur.
Iauolenius. **L**ex. cclvi.
Multum nauis esse partem. arte
monem autem non esse labeo-
rit, et verius est. quia plereq; naues
sine malo inutiles essent ideoq; ps
nauis habetur. artemon autem ma-
gis additamentu q pars nauis e.
Conter plectu immissu hoc inter-
ee labeo ait q plectu est id qd ita
proueretur ut et nuscip requiesce-
ret qualia meniana et subgrida es-
sent. **C**immissum autem quod ita
fieret ut i aliquo loco requiesceret:
veluti tigna trabes que immittere
tur. **C**plumbum autem qd pro regu-
lis poneretur edifici esse ait labeo.
sed id quod in ripa tegedi causa po-
neretur contra esse. **C**uidiam no
solu cam que aliquando nupta fu-
set. sed cam quoq; mulierem q viru
non habuisset appellari ait labeo.

De nōbo. et rerū signissī xxix

quia vidua sic dicta est. quasi vecors
vesanus qui sine corde aut sine sa-
nitate esset. similiter viduā eē dictā
sine duitate. **S**tructuram loci a-
licius ex tabulis factaꝝ que estate
tollerantur. et hyeme ponerētur eōi-
um esse ait labeo. qm̄ perpetuovsui
parata essent. neq; ad rem pertine-
re in interīm tollerentur.

Seuola. Lex. ccxlii.

Seuola respondet. semper acces-
ptum est ut libertorum appellatio-
ne etiam hi contineri intelligātur.
qui eodem testamento. vel posterio
re loco manumitterentur nisi ma-
nifeste is a quo peterentur. contra
defuncti voluntatem doceret peri-

Slabeo Lex. ccxliii.

Si qua pena ē mulcta est si qua
mulcta est pena est. paulus utrum
q; eoz falsum esse. namq; baruz re-
rum dissimilitudo. ex hoc quoq; ad
paret. qd de pena prouocatio nō est
Simul atq; enī vīctus quis est ei
maleficū: cuius pena est statuta sta-
tim ea debeatur. Et mulcte prouoca-
tio est nec ante debetur qd aut non
est prouocatum aut procurator vī-
ctus ē. nec aliter qd si is dicerit. cui
dicere licet. Ex hoc quoq; carū reꝝ
dissimilitudo adparere poterit. qz
cerre pene singulorum pēcātū: si sunt
mulcte contra. qz eius iudicis poter-
itas est quantam dicat nisi cum le-
ge constitutum est quantā dicat.

Domponius Lex. ccxliii.

c.v

De ḥbo, ⁊ terū signifi.

Statue adfixe basibus structili
bus: aut tabule religate cathe
nis: aut erga parietē adfixe aut fili
que coherent lignis: non sunt edū
Ornatus em̄ edium causa parauit
non quo edes perficiātur. Item la
beo ait protibulum: quod in edibus
interdum fieri solet: edium est.

A Edem. Lex. ecclisi.

A pud labeonem pychanuz ita
scriptum est: exhibet qui prestat ei
de quo agitur presentiam: nam etiā
qui sūstīt in iudicio prestat eius de
quo agitur presentiam: nec tamen
eum exhibet qui mutum aut furio
sum aut infantem exhibet: nō enī
potest videri cius prestare presenti
am. nemo em̄ ex eo genere presens
satis apte appellari potest. Resti
tuit non tñ qui solum corpus s̄
etias qui omniē rem cōdicionemqz
reddita causa prestat ⁊ tota restitu
tio iuris interpretatio est.

C finis tituli. ff. de ver
boꝝ significatione.

CSequitur tabula res
gularum **S**extilibri des
cretalium per ordinem al
phabeti redacta.

A

Accessorium. R la. iiii.	fo. xxii.
Ecrus legitimi. R la. l.	fo. xxii.

B

Beneficium. R la. j.	fo. xx.
Bona fides. R la. lxxiiii.	fo. xxii.

C

Cum sunt. R la. xi.	fo. xx.
Cum quis in R la. xiiii.	fo. xx.
Cum quid R la. xxxix.	fo. xxi.
Qui licet R la. liii.	fo. xxii.
Contra cum R la. lvii.	fo. xxii.
Cum non stat R la. lxvi.	fo. xxii.
Cum quid R la. lxxxiiii.	fo. xxii.
Contractus. lxxxv.	fo. xxi.
Certum. R la. lxxxviij.	fo. xxii.

D

Decet R la. xvi.	fo. xxii.
Dolo facit R la. lix.	fo. xxii.
Delictum. R la. lxxv.	fo. xxiiii.
Dominium. R la. lxxxvi.	fo. xxiiii.
Data rome R la. viii.	fo. xxiiii.

E

Ea que R la. xvi.	fo. xxii.
Cum qui. R la. xxii.	fo. xxii.
Ex eo. R la. xxxviii.	fo. xxii.
Exceptione. R la. liii.	fo. xxii.

F

Factum. R la. lxxiiij.	fo. xxiiii.
Fustra. R la. lxxv.	fo. xxii.

G

Tabula:
Generis, &c., &c., &c.

	fo. xxi.
3	
In iudicis R ^a . xii.	fo. xx.
ignorantia. R ^a . xiij.	fo. xx.
Indultrum R ^a . xvii.	fo. xx.
In obscuris. R ^a . xxx.	fo. xxi.
imputari R ^a . xli.	fo. xxi.
Is qui rater R ^a . xliij.	fo. xxi.
Inspicimus. R ^a . xlvi.	fo. xxi.
Is qui in ius R ^a . xlvi.	fo. xli.
In penis R ^a . xlix.	fo. xli.
In re coi. R ^a . lvi.	fo. xxii.
In pari. R ^a . lxv.	fo. xxii.
In malis. R ^a . lxiij.	fo. xxii.
In alternariis R ^a . lxx.	fo. xxii.
In argumētum. R ^a . lxxviij.	fo. xxiiij.
In toto R ^a . lxxx.	fo. xxiiij.
In generali. R ^a . lxxxii.	fo. xxiiij.
Infamibus R ^a . lxxxvij.	fo. xxiiij.
4	
Zocupletari. R ^a . xlviij.	fo. xxi.
5	
Mora. R ^a . xxv.	fo. xxi.
Mutare. R ^a . xxvij.: fo. xxi.	
6	
Nemo potest R ^a . vi. fo. xx.	
Non firmatur R ^a . xvij.	fo. xx.
Non est. R ^a . xix.	fo. xx.
Nullus R ^a . xx.	fo. xx.
Non debet R ^a . xxii.	fo. xx.
Non licet R ^a . xxv.	fo. xxi.
Non prestat. R ^a . lxi.	fo. xxii.
Non est obligatorij. R ^a . lviij. f. xxii.	
Non est in mora R ^a . ix.	fo. xxii.
Nullus ex consilio. R ^a . lxij. fo. xxii.	
Nemo potest. lxxix.	fo. xxiiij.
7	

O lla R'la. xv.

fo. xx

P

Possessor R'la. ii.	fo. xx
peccatum. R'la. iiiii.	fo. x.
peccati. R'la. v.	fo. xx.
privilegiū. r'la. vii.	fo. xx.
plus semper. R'la. xxxv.	fo. xxxi.
pro possesso. R'la. xxxvi.	fo. xxxi.
pluralis. R'la. xi.	fo. xxxi.
presumitur R'la. xviii.	fo. xxi.
poteſt quis. R'la. lxviij.	fo. xxij.

Q

Quod semel R'la. xxi.	fo. xx.
Quod quis. R'la. xxiij.	fo. xx.
Que a iure. R'la. xxvii.	fo. xxi.
Quod omnes. R'la. xxix.	fo. xxix.
Qui facit R'la. xlui.	fo. xxi.
Qui prior. R'la. liii.	fo. xxii.
Qui sentit R'la. iv.	fe. xxii.
Quod ob gram. R'la. lxi.	fo. xxii.
Que contra. R'la. lxiij.	fo. xxii.
Quod alicui R'la. lxvij	fo. xxii.
Qui ad agendum R'la. pxxi	fo. xxii.
Qui facit R'la. lxxii.	fo. xxii.
Quod alicui. R'la. lxxiiij.	fo. xxii.
Qui contra R'la. lxxxii.	fo. xxii.

R

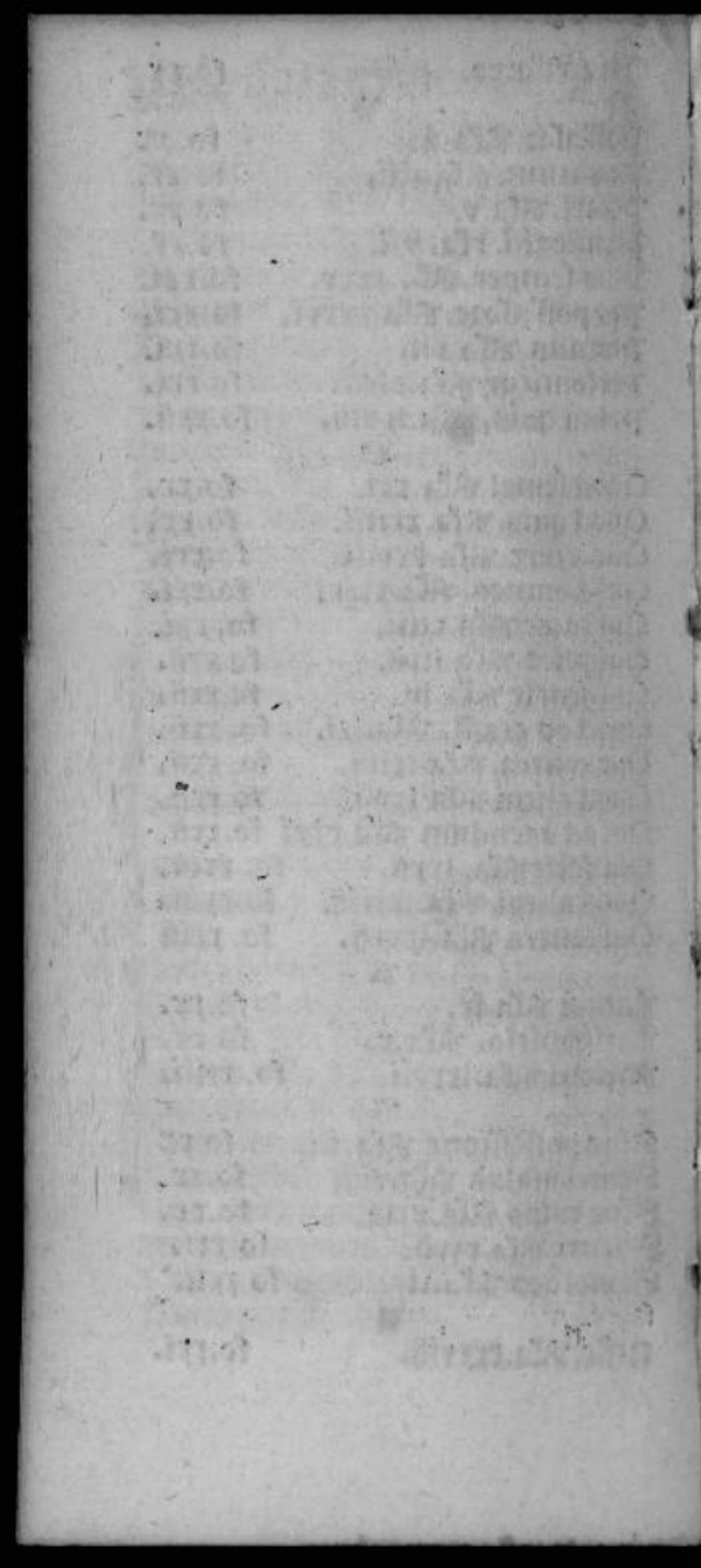
Rarum R'la. ix.	fo. xx.
Raribabitio. R'la. x.	fo. xx.
Rationi R'la. lxxvii.	fo. xxiij.

S

Sine possessione R'la. iii.	fo. xx
Semel malus R'la. viij.	fo. xx.
Sine culpa R'la. xxiij.	fo. xx.
Scienti. R'la. xxvii.	fo. xxi.
Semel deo R'la. li	fo. xxii.

U

Utile. R'la. lxxvij.	fo. xxii.
----------------------	-----------

Tequitur tabula le
gum tituli. scilicet de verborum
significa. per ordinem al-
phabeti redacta.

z*i*

Ager est le.	xxvii.	fo. iii.
Alienationis p <i>ro</i> po.	xxviii.	fo. ii.
Actionis p <i>ro</i> po.	xxxiii.	fo. v.
Armorum appellatione.	xli.	fo. v.
Appellatione parentis.	li.	fo. vi.
Alienatio non i <i>ur</i> e.		fo. viii.
Aliud est capere.	lxix.	fo. ix.
Appellatione rei i <i>ur</i> e.		fo. ix.
Assignare libertum.	cv.	fo. xii.
Aliud est frans.	c <i>on</i> xix.	fo. xv.
Anniculus admittitur.	c <i>on</i> xv.	fo. xv.
Anniculus non statim.	c <i>on</i> xvi.	fo. xv.
Aliud est promittere.	c <i>on</i> xvii.	fo. xix.
Absentem.	c <i>on</i> lvii.	fo. xxvii.
A <i>pud</i> labore <i>com</i> .	c <i>on</i> l <i>li</i> ii.	fo. xxix.

B

Bona ciuitatis.	xv.	fo. ii.
Bono <i>p</i> appellatio.	xlix.	fo. vi.
Boues magis.	lx <i>ix</i> vi.	fo. x.
Bonefidei emptor.	cvi.	fo. x <i>ii</i> .
Bono <i>p</i> appellatio.	ccvi.	fo. x <i>ii</i> .

C

Creditores.	x.	fo. ii.
Creditorum.	xi.	fo. ii.
Coniunctionem.	xxix.	fo. ii.
Cetera quoq <i>ue</i> .	xl <i>ii</i> .	fo. vi.
Conditionalcs.	lii.	fo. vii.
Creditor aut.	lv.	fo. viii.
Cognoscere instru <i>m</i> .	lv <i>ii</i> .	fo. viii.

Zabula

Lum protor. lxx	fo. g
Lum stipulamur. xcvi.	fo. ri.
Lum bisextus. xcviij.	fo. ri.
Lensere est cir.	fo. rii.
Lepisse quis. cxxxviij.	fo. xvi.
Leteroz et reliquoꝝ. clvij. fo. xvii.	
Larbonum. dix.	fo. xviii.
Lollegarum. clxi.	fo. xix.
Lommendare. clxxiij.	fo. xix.
Lum in testamento. cc.	fo. xxii.
Loram ticio. ccvij.	fo. xxii.
Ledere diem. cci.	fo. xxii.
Lum quereba. cxxvij.	fo. xxvii.

D

Destitatio. xl.	fo. v.
Dedisse intelligendus. lxxvj. fo. ii.	
Derrogatur legi. c.	fo. xii.
Dimissorie. ciij.	fo. xii.
Debitoꝝ intelligitur. cvi.	fo. xii.
Delata hereditas. clxix	fo. xvii.
Duobus negatiis. cxxxvi. fo. xxvii	

E

Lum qui. xvi.	fo. iii
Edificia. cxxxvii.	fo. xvi
Etiam ea mulier. cxxix.	fo. xvi.
Etiam aureos nū. clvij.	fo. xvii.
Ex illa parte. cxxv.	fo. xv.

F

Frugem. lxxvii	fo. ix
Filiū appellatione. lxxxiij.	fo. x
Faciendi verbo. clxvij.	fo. xix.
Facere. clxxii.	fo. xx.
Familie. cxcii.	fo. xii.
Fundi appellatione. ccix. fo. xiiii.	
Fugitiuſ. ccrxii.	fo. xii.
Ferri proprie. cxxxiij.	fo. xxvii.

Tabula

S

Generi. cxrūi.

fo. xvi.

H

Heredis appellatio. lxxv.	fo. viii.
Hec verba cui rei lxix.	fo. viii.
Hec verba stipula. lxxiii.	fo. ix
Hostes bñ. cxvi	fo. xiiij.
Hereditatis appellatio. cxvii.	fo. xiij.
Horemus. cx.	fo. xiiij.
Hec verba. cxii.	fo. xiiij.
Hereditatis appellatio. cxvii.	fo. xvi.
Hominis appellatio. cl.	fo. xvii.
Heredis appella. clviii.	fo. xix
Habere duobus. clxxvi.	fo. xx
Hec adiectio. xc.	fo. xx
Hec verba p̄ti. cxcii.	fo. xxi.
Hec stipulatio. cxvii.	fo. xiiij.
Hec enunciatio. cccx.	fo. xxii.

I

In itinere. iii	fo. iiij.
Inter publica. xvii	fo. iii.
Instructum. xl.	fo. vi.
Intestatus est. lxiij.	fo. viii.
Illa verba arbitri. lxxiiii.	fo. viii.
Interdum proprie. lxxviii.	fo. ix.
Impense necce. lxxix	fo. ix
In generali. lxxix.	fo. x.
Inter studium. xcix.	fo. x.
Id apud se. cxli.	fo. xvi.
Intelligendus est. cli.	fo. xvii.
In usu iuris. clvi.	fo. xvii.
Illa verba optimus. clx.	fo. xviii.
In vulgari. clxi.	fo. xviii.
Inter hec verba. clxvii.	fo. xx
Inde tabernacula. clxxii.	fo. xx
Instructam. clxxiiii.	fo. xx.

Inter diuorsin. clexix.	fo. p. r.
Inter donū. cxci.	fo. p. r.
Judicasse reum. cxv.	fo. p. r.
Justa interpretatio. cecir. fo. xxi.	
In lege censoria. ccj.	fo. xxii.
Is qui natus est. ccvi.	fo. xxii.
Inter illam. cctv.	fo. xxi.
In conventionibus. ccvii.	fo. xxi.
In rutis. cccxxix.	fo. xxvi.

Z

Zabco et fabi. xiiii.	fo. ii.
Zabco li. p. xix.	fo. iii.
Zitis nomen. xxvi.	fo. v.
Ziber omnis. xlviij.	fo. vi.
Zicet inter gesta. lviii.	fo. vii.
Zocus est. lx.	fo. viii.
Zittus est. xciv.	fo. xi.
Zicet capitalis. ej.	fo. xij.
Zittus publicum. ct.	fo. xii.
Zegre obuenire. cxivii.	fo. xv.
Ziberti appellatione clx.	fo. ix.
Ziberoꝝ appel. ccvii.	fo. xxv
Zate culpe. ccxi.	fo. xxv.

M

Marcellus. ix.	fo. ii.
Adulierum. xiij.	fo. iii.
Adinus tribus. xvij.	fo. iii.
Adinus solutum. xxii.	fo. v.
Adercis appell. lxvi.	fo. viii.
Adeoꝝ tuoꝝ. xc.	fo. x.
Adomentum. xcij.	fo. x.
Adodestinus. ciij	fo. xii.
Adorbus. cxi.	fo. xii.
Adasurius scri. cclii.	fo. xvij.
Adille passus. clii.	fo. xvii.
Adaior parte. clii.	fo. xvii.
Adercis appell. ccvi.	fo. xiiii.

Tabula

etiam nus propriæ. cclii.	fo. xxiiii.
et magna negligēt. cclxiiii.	fo. xxvi.
et unicipes. ccxvi.	fo. xxvi.
et alium nauis. ccxi.	fo. xxviii.

N

nominis et rei. vi.	fo. ii.
nihil aliud. xxi.	fo. iii.
nurus appella. i.	fo. vi.
nerium. lxix.	fo. x.
nacionem. xcvi.	fo. xi.
natorum appell. cij.	fo. xij.
non poterit videri. cv.	fo. iii.
nepos proculo. cxlii.	fo. xlii.
non est sine libe. clvi.	fo. xvii.
nam quem. cxlvij.	fo. xvij.
non est pupillus. clx.	fo. xviii.
nomen filiarum. clxij. fo.	cvij.
non tantum. clxvii.	fo. xit.
natura. clxv.	fo. xix.

O

Ostentum. cccvii.	fo. v.
-------------------	--------

P

peccunie appell. iii.	fo. ii.
princeps bona. xxi.	fo. iii.
plus est. xii.	fo. iii.
partum non esse. xvi.	fo. iii.
pratum. xxi.	fo. v.
dalam est. xxxii.	fo. v.
probrum. xlvi.	fo. v.
pronunciarum. xlvi.	fo. vi.
patroni appell. si.	fo. vi.
portus appellat. lxx.	fo. vii.
pensa te. lxi.	fo. viii.
propriæ bona. lxxii.	fo. x.
propemodum. lxxvii.	fo. x.
proximus est. xii.	fo. x.

Tabula

Potest reliquoꝝ.	xciiii.	fo. vi.
Proximi app. cliii.		fo. xvij.
Pati pertece.	cixj.	fo. xix.
Peruenisse.	cixix.	fo. xix.
Peccunie ꝑbum.	cxxxvi.	fo. xix.
Paterfa.	cxxix.	fo. xx.
Provinciales.	cxxxvij.	fo. xx.
Pronunciatio.	cxxii.	fo. xxi.
Pueri appel.	ccii.	fo. xxij.
Preuaricatores.	cçx.	fo. xxiiij.
Potestatis verbo.	cxxiiij.	fo. xxiiij.
Paulus respondit.	cxxii.	fo. xxv.
Peccunie nomine.	cxx.	fo. xxv.
Plebs est.	cxxv.	fo. xxvij.
Pupillus est.	cxxxvij.	fo. xxvij.

Q

Qui neqꝝ.	xlvij.	fo. vi.
Quibus precipua.	xlvii.	fo. vii.
Quid aliud.	lxv.	fo. x.
Qui vti.	lxvij.	fo. x.
Questio est.	cxiij.	fo. xij.
Quisquis michi.	cxiij.	fo. xij.
Qui mortui.	cxvij.	fo. xv.
Quereret.	cxxij.	fo. xv.
Qui incontinentibus.	cxlv.	fo. xvij.
Quantū ad iux.	clv.	fo. xvij.
Qui fundum.	cciiij.	fo. xxij.
Quod dicimus.	cxxix.	fo. xxij.
Quos nos.	cxxxij.	fo. xxv.
Qui venenum.	cxxxvij.	fo. xxvij.

R

Rei appellatio.	v.	fo. ii.
Rei appellatione.	xxiiij.	fo. iiiij.
Recre dicimus.	xxv.	fo. iiiij.
Restituere aff.	xxxv.	fo. v.
Restituere videtur.	lxv.	fo. ix.

S

Tabulat

Sponsio appellatur.	fo. vi.
Si cui ex cipro.	fo. iii.
Silua cedua.	fo. v.
Subsignari.	fo. v.
Sepe ita.	fo. vi.
Satisfactionis.	fo. viii.
Sciendum est.	fo. viii.
Signatorius annullus.	fo. ix.
Speciosas.	fo. xi.
Sequester.	fo. xij.
Soluendo esse.	fo. xij.
Sicci.	fo. xiii.
Spondenum.	fo. xiii.
Si quis sic.	fo. xv.
Soceri et socrus.	fo. xvij.
Si ita ate.	fo. xvii.
Solutionis ybo.	fo. xix.
Si calumpnietur.	fo. xxv.
Sceuola respon.	fo. xxv.
Si qua pena.	fo. xxv.
Statue.	fo. xxv.

T

Tigni appellatione.	fo. viii.
Ter enita.	fo. vi.
Triplici modo.	fo. vi.
Tigurijs appel.	fo. xx.
Taberne appellatio.	fo. xx.
Transacta.	fo. xxvi.

G

Herbum hoc.	fo. ij.
Herbis appella.	fo. ii.
Herbum oppoz.	fo. ii.
Herba contrareruntur.	fo. iii.
Herbum opportere.	fo. v.
Herbo victimus.	fo. vi.
Herbus amplius.	fo. v.

Tabula

Ut alphenus.	lxviiii.	fo. v.
Verbum reddendi.	xciii.	fo. vi.
Verbis.	i. xiiii. tabu.	fo. xiiii.
Visura peccunie.	cix.	fo. xiiii.
Verbum erit.	cxi.	fo. xiiii.
taelis appella.	cxxv.	fo. xiiii.
virilis appella.	ciii.	fo. vi.
venisse.	cixii.	fo. xviii.
Urbana familia.	cliiii.	fo. xvii.
Verbum illud.	clix.	fo. xx.
Verbum ex hacte.	clxxxv.	fo. xx.
Urbana predia.	cxxvi.	fo. xiiii.
Vinaria vasa.	cciiii.	fo. xxxii.
Verbum est.	ccxiiii.	fo. xxxii.
Verbum facere.	ccxvi.	fo. xxv.
Gunculorum.	ccxii.	fo. xxvi.
Ut sunt.	ccxviii.	fo. xxvi.

Cfinis huius tabule le-
gum. ff. de verbo. signifi.